

# Шлях перемоги

DER WEG ZUM SIEG  
WOCHENZEITUNG  
THE WAY TO VICTORY  
WEEKLY  
ТИЖНЕВА ГАЗЕТА  
«ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ»  
Видас: ЄВГЕН РЕН Редагує: КОЛЕГІЯ  
Відповідальний редактор:  
ЯРОСЛАВ БЕНЦАЛЬ  
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ:  
Українische Wochenzeltung  
«SCHLACH PEREMONY»  
MÜNCHEN 15, Lindwurmstraße 205/1

№ 4. Р. вид. 1.

Неділя, 21 березня 1954 р.

Ціна 50 пф.

СТЕПАН БАНДЕРА

## Чому не дійшло до поєднуної дії Трійки?

Пологоджування ідеологічно-політичного та структурально-дієвого конфлікту між Закордонними Частинами ОУН і групою Закордонного Представництва УГВР, що мало бути проведене Колегією Трьох, — перетворилося на нову розкольніцьку акцію «Двійки» Л. Ребета і З. Матли, яка поглиблює, загострює і поширює існуючий конфлікт. Такий вислід, цілком протилежний до того, що мало бути метою Колегії Уповноважених, — не випадковий, він виявляє правдиві наміри діючих у тому сил. Знаючи, що ті наміри знайдуть рішуче засудження і відкинення з боку цілого патріотичного суспільства, їхні автори й носії стараються їх заховати. Тому створюється довкола справи туман формалізму, перекручуєть несправдливих пояснювань. Та це даремне. Факти шкідливості роботи і неприпустимі засоби в дії «Двійки» настільки наглядні, що їх характеру не можна нічим заслонити. Проте потрібно вказати на істотні моменти доточного розвитку, щоб унаглядити правдиві позиції й наміри діючих осіб. А це важніше — звернути увагу на глибше заховані цілі та остаточні наслідки, до яких зміряє розкольніцька акція, що виступає під ім'ямем групи ЗП УГВР, зокрема найновіший її прояв — акція т. зв. Двійки.

Спроби усунути розходження між ЗЧ ОУН і ЗП УГВР, що однаково визнають визвольно-революційний рух в Україні своїм материком, мають вже свою історію. В 1950 р. Провід ОУН на Українських Землях взяв на себе роллю арбітра в тій справі, і з тими погодилися Закордонні Частини ОУН, що й ствердили III і IV Конференції. Однак група ЗП УГВР відкинула обширний проект-базу поєднання (з уточненнями позиційми з усіх сутніх справ), поданий в документі «Становище Проводу ОУН на Українських Землях до різних спірних або актуальних питань за кордоном». Теж інші спроби усунути конфлікт не дали позитивного вислуду, включно з переговорами в серпні й вересні 1953 р.

В усіх переговорах постава двох сторін була в двох різних стилях. Закордонні Частини ОУН трактували справу конфлікту і його усунування в площині суттєвих — ідеологічних, політично-концепційних і структуральних — питань, шукаючи вирішення в тому, що й стало змістом розходжень. Питанням формального порядку приділялось менш уваги, вважаючи, що вони не мають перерішати зміст, тільки вбирати його в рамки. Зате група ЗП УГВР, через своїх представників, все ставила справи в площині формалізму, шукаючи в ній вирішене, позитивних чи негативних, і уникаючи змістової конфронтації позицій.

Але в своїй діяльності, як ЗЧ ОУН, так і група ЗП УГВР, послідовно проводили і вперто відстоювали свої, в значній мірі протиставлені позиції — ідеологічні, політично-концепційні, стосовні до структури і плану дії визвольного руху. Тільки ЗЧ ОУН визнавали їх відверто і за них змагались. Друга ж сторона свої позиції просовувала, шукаючи для того різних серпанків. Звідси й їхня тактика — ховатися за формалістичну постановку та через неї забезпечувати проведення своїх концепцій, без виставлення ідейно-політичного змагу, який не давав їм жадних виладів на перемогу.

В серпні 1953 р. Закордонне Представництво УГВР подало Проводові ЗЧ ОУН два тексти, опубліковані тепер в ч. 216, «Українського Самостійника», як повідомлення від Проводу ОУН на УЗ. Перший з них містив у собі заклиди проти мене і проти частини кадрів в Україні, а змістом другого — було уповноваження для Л. Ребета, З. Матли і Бйлиха перебрати тимчасово керівництво в ЗЧ ОУН. Походження тих текстів досі не в'ясане. Хоч вони змістом відносились до ЗЧ ОУН, вони не прийшли з України організаційним шляхом (а такий існував і існує), ані навіть дорогою ЗП УГВР не були адресовані до ЗЧ ОУН, з боку ЗП УГВР не подано жадних в'яснень щодо дати тих повідомлень, яким шляхом їх одержано тощо. Натомість ті самі заклиди і твердження, які подані в згаданому документі, були змістом різних усних і писемних виступів групи ЗП УГВР, були нею препаровані (або вигадані) ще давніше перед тим, м. ін. були подані в листі ЗП до IV Конференції ЗЧ ОУН. Крім того, документальні дані від ОУН на Українських Землях з літа 1953 р. стверджують, що група ЗП УГВР цілком фальшиво інформувала Провід ОУН на УЗ про політичну ситуацію за кордоном і притягала американські чинники до надавання Проводові в Україні негативного становища до ЗЧ ОУН та позитивного — до ЗП УГВР, з тенденцією впливати на поставу Проводу ОУН на УЗ.

Помимо того, Провід ЗЧ ОУН докладав далі старань до усунення роз-

ходжень і конфлікту з групою ЗП УГВР, щоб повернути її з манівця, згідно з бажаннями Проводу в Україні та з постановами IV Конференції. Тому, коли після безуспішних переговорів у серпні-вересні 1953 р. ЗП УГВР відмовилося перетракувати з Закордонними Частинами ОУН інакше, як тільки через «Трійку», Провід ЗЧ ОУН погодився передати поладження конфлікту тій колегії, помімо невіясненого походження того проекту.

До діяльності Колегії Трьох Уповноважених у поладуванні конфлікту не дійшло через те, що в істотних питаннях не було правдивого узгодження. «Двійка» старається цей факт заховати спеціальним підбором і укладом частини дотичних документів та їх інтерпретаціями, щоб викликати враження, що «Трійка» розбилася через неістотні, формалістичні причини. Таким насвітленням Л. Ребет і З. Матла побивають самі себе, бо ж із того виринає питання: чому тоді вони пішли на таку шкідливу, розкольніцьку акцію через якісь дрібні, формалістичні розбіжності?

В довгих переговорах «Трійки», згідно з постановами Конференції та з становищем Проводу, я послідовно заступаю те, що змістом погодження має бути поворот т. зв. опозиції на націоналістичні позиції ЗЧ ОУН, зокрема: напращалення ідеологічних схильностей групи ЗП УГВР, що сповує з бік марксизму; її поворот на лінію принципової незалежної політики ЗЧ ОУН, відмежування ЗП УГВР від усіх намірів творити спільний фронт з московськими емігрантськими імперіалістами і від кушних впливів в тому напрямі; вдерняння підметної політичної ролі, сили й зиконування постанов Конференції ЗЧ ОУН та пошанування діяльності ЗЧ ОУН і її правно-устроєвих засад. Власним завданням Колегії Трьох Уповноважених мало бути привернення ідеологічної, політичної і структурально-дієвої єдності в закордонній частині революційно-визвольного руху.

Л. Ребет і З. Матла після довгих переговорів формально погодилися на таку базу, і дійшло до підписання Трійкою документу: «Плян і деякі уточнення до діяльності тимчасового керівництва ЗЧ ОУН». В ньому частинно зафіксовано вище подані по-

ложення, залишаючи решту в характері усного узгодження. Однак в дальшому розвитку стало наглядним, що це не було справжнє погодження на лінію ЗЧ ОУН, тільки маневр для того, щоб захопити владу в ЗЧ ОУН. За пляном Ребета і Матли найперше «Трійка» мала дістати диктаторську і безконтрольну владу в ЗЧ ОУН, а вони двоє мали б нею покористуватися, діючи в двійку однозгідно проти третього. Це мало б дати їм формальну змогу так зорганізувати цілість ЗЧ ОУН, щоб на ділі змінити ідеологічну й політичну лінію ЗЧ ОУН, накинувши їм механічно диктаторську лінію групи ЗП. Вже зайво доводити, що такі пляни ця Двійка дійсно мала, бо це виявляється найвиразніше в теперішній її роботі.

Щоб приховати свої справжні пляни, а рівночасно забезпечити собі можливість їх зреалізувати проти волі й наставлення цілості Закордонних Частин ОУН, Ребет і Матла домагалися особливого правно-формального положення Колегії, а саме — що вона діє тільки за мандату Проводу ОУН в УЗ, що вона має надзвичайні, диктаторські компетенції, вищі від усіх органів ЗЧ ОУН, та що її завданням є реорганізувати ЗЧ ОУН на основі твердження, що ця частина Організації дістала вотум недовіри від Проводу на УЗ. З тих самих приводів вони не хотіли погодитися на такі визначення, які зобов'язували Колегію Трьох реалізувати її базу, придержуватися постанов Конференції ЗЧ ОУН, тим самим зберігати ідеологічну й політичну лінію ЗЧ, шанувати закони, устрій і волю цілості Закордонних Частин. Вони обидва не хотіли погодитися на такі зобов'язуєчі уступлення: що завдання Колегії є поладження конфлікту, що тимчасове поребання нею керівництва має спиратися на умандування також від ЗЧ ОУН і вклаватися в устрійні рамки; що постанови Конференції ЗЧ ОУН зобов'язують Колегію безумовно, та що розбиття Колегії Трьох, чи її недіяльність, не запровадить хаосу в ЗЧ, а тоді тільки відновлює свою діяльність Провід, вибраний Конференцією.

Через непогодження в цих справах не дійшло до ухвалення постанови діяльності Колегії Трьох Уповноважених, ані до передачі їй керівництва Проводом ЗЧ ОУН. В цій справі (Закінчення на 6 стор.)

З міжнародної політики:

## Бонн-Париж-Атени-Анкара

ПОДОРОЖ АДЕНАУЕРА З МЕТОЮ ЗЦЕМЕНТУВАННЯ ОБОРОННОЇ СИСТЕМИ ЄВРОПИ

Берлінська конференція, на яку з такою нетерпелістю чекали численні совето- і москвофіли, внесла лише ясність в загальне становище і прищпила деякі процеси кристалізації Західної Європи. Не знати, як довго тріє було б чекати на ратифікацію європейських договорів, якби не були такі мізерні вислуди Берлінської конференції. Як вони поділяли на Захід, видно хоча б із найновішого вислуду голосування в бельгійському сенаті про ратифікацію ЕОС — 125 проти 40. Справа остаточного утвердження ЕОС набула останнім часом помітного руху.

Найновіші потягнення голландського і бельгійського парламентів, виступи англійських консервативів і лейбористів, ухвала Європейського Соціалістичного Конгресу та постійний тиск американських політиків відбивається особливо сильно на найбільшому противнику створення європейської армії — Франції. Щоб же і від себе заатакувати противників ЕОС-у, зокрема серед т. зв. неутралістів, західно-німецький канцлер д-р Аденауер вирішив поспішити з ініціативою.

Конрад Аденауер, властиво, вже від кількох тижнів плянував свою першу офіційну поїздку до Греції, а також до Туреччини, щоб в той спосіб, на в'язуючи контакт з цими двома новими членами НАТО, поставити на денний порядок питання прийняття Німеччини до НАТО, якщо Франція і далі вперто протиставляла б у здійсненні європейських договорів. Розуміється, що про ці наміри Аденауера ніхто голосно не говорив; мовлялось лише наче б про затіснення культурних і прирительських стосунків, пошкваллення господарського обміну, загерта неприємних споминок, що зачинилися на Балканському піострові, за часів господарювання там Тітлера. Ці останні аргументи також не с позбавлені рації, бо всі вони лежать у сфері інтересів нової Німеччини. Але всі вони діють з подвійною силою після того, як Аденауер, ідучи до Атен і Анкари, зробив малий об'їзд і затримався 9. 3. ц. р. на декілька годин в Парижі.

І преса, і офіційні повідомлення подають, що головною темою розмов Аденауера з Бідо була проблема Саару. Це проблема сьогодні є найбільш тяжкою європейською проблемою, бо від її вирішення у залежності Франція своє ставлення до Європейської Обо-

ронної Спільноти. Французькі політики хотіли б просто дати себе купити. Як буде Саар французький — значить буде Німеччина в ЕОС. Не згодяться на це німці — французи не погоджуватимуться на озброєння Німеччини.

Німці, однак, не спішають до укладення такого торгу з французами. Аденауер, у найкращому випадку, був би згідний відсунути остаточне рішення про майбутнє Саару на дальший плян і задоволитися тепер певного роду «європеїзацією» цієї багатовічної проблеми. В тім напрямі було вже дещо зроблено, головню Європейською Радою, яка свого часу доручила голландцєві — Натерсові — дослідити саарську проблему і виробити проект для її розв'язання.

Плян Натерса передбачував европеїзацію Саару. За цим пляном статут Саару передбачував утворення власної адміністрації, що діяла б під контролею «європейського комісара», призначуваного Радою Міністрів Європейської Спільноти. З господарського погляду Саар був би пов'язаний і з Францією і з Німеччиною, а культурно переважно з Німеччиною. Спочатку французи прийняли були цей плян, надіючись, мабуть, що німці будуть проти нього, але коли Аденауер показав охоту плян цей акцептувати — французи зразу висунили нові передумови.

Відвідини Аденауером Парижу мали на меті розбити це ці французькі застереження і головне показати, що Німеччина зацікавлена йти до вищої цілі відновлення свого міжнародного становища лише через французько-німецьку дружбу. Коли б це, однак, не вдалося в наслідок французького безкомпромісного спротиву, тоді аж Німеччина пробувала б шастя за плечима Франції в НАТО. Від вислуду розмов в Парижі стало буть і певно, будуть узагальнені розмови Аденауера в Атеніх і Анкарі.

Обсерватори кажуть, що коли Аденауер висідав з літака в Парижі, на устах в нього була приємна усмішка, але коли знову сідав до своєї винаймленої в голландців машини, обличчя його було поважне і суворе. Зате в Атеніх, куди він прибув ще того самого дня ввечерю — 9. 3. ц. р. — обличчя його сяяло. Греки, як політики, так і звичайні глядачі, приймали Аденауера з великим надхненням, а подекуди навіть з оваціями.

Офіційні грецькі кола скупо говорять про вислуди розмов Аденауера з прем'єром Папагосом, з міністром закордонних справ Стефанопулосом та з королівською парою. В грецькій, а також німецькій пресі більше описується про відвідини Аденауером Акрополіса чи грецьких островів на Егейському морі. Не забувають також за жєст Аденауера під час чаю в грецькій королєві Фрідрикі в бік потерпілих від німецької окупації греків. Донка Аденауера Льюте передає королєві чєк на 50 тис. нім. марок, як пожертву на відбудову грецького села Калаярита, в якому свого часу німці розстріляли майже всіх чоловіків.

Коли йде про політичні заяви Аденауера, що він їх зробив 13. 3. ц. р. на пресовій конференції в Атеніх, то Аденауер висловив своє переконання, що Франція незабаром таки ратифікує європейський договір. В обличчя цієї ситуації Аденауер заявив, що покищо можливість створення вісі

Бонн-Атени-Анкара відпадає, але господарська співпраця між тими трьома державами, як також культурний обмін, мусить бути якнайбільш по-жвавленим.

В хвилину, як пишуть ці рядки, поїздка Аденауера в Греції ще не закінчилась. Згідно пляну, 18. 3. ц. р. він відїжджає до Анкари, а звідти до Ізміру, Бруси і Істамбулу. 26. 3. ц. р. його очікують в Бонні.

Все ж можна сказати вже тепер, що ця поїздка, як би вона не вийшла, без сумніву є важливою дипломатичною подією в європейських політичних розгарах. Вона повинна принести для Німеччини і господарські, і культурні, і також політичні користі. Від неї багато чого сподіваються в США, які з нетерпелістю очікують здійснення Європейської Оборонної Спільноти.

В. Ленін

## Твердий Антикомуністичний Блок в Америці

УСПІХИ ПАНАМЕРИКАНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Панамериканська Конференція, під офіційною назвою — 10-ий Міжамериканський Конгрес — закінчила свою працю. Конференція відбувалася у Венесуельській столиці Каракасі і тривала нових 14 днів — від 1. до 14. березня ц. р. Двадцять американських держав, переважно з латинської Америки, брали участь в Конференції і часто в бурхливих дискусіях старалися знайти спільні для всіх американських партнерів проблеми, а головню — знайти повне порозуміння та згоду в оборонних планах західної мієспери.

Переої і вислуди Конференції мали в собі багато відтиску познати страху малих підписно-американських молодих держав перед своїм великим і сильним сусідом — США. Особливо задикувати поводилися представники Гватемали, теперішній уряд якої складається з прокомуністичних елементів і чимраз виразніше виступає по боці Москви. Становище Гватемали на Конференції було досить важке, так як більшість учасників з повною солідарністю поставились по боці антикомуністичної політики США. Досить часто доходило до дуже гострого зудару між обома ієрвіними крилами, що доводило навіть до часового перервання Конференції.

Дещо відмінне становище і від Гватемали, і від інших партнерів США займали на Конференції Аргентина і Мексика. Політика Аргентини є консервативним продовженням політики Перона з попередніх років, а саме: намагання вирватися з-під господарських і політичних впливів США і стати повновартісним суб'єктом у світовій розгрі. Від голосування над резолюцією про організацію антикомуністичного фронту утрималися Аргентина і Мексика. Гватемала, як і можна було сподіватися, голосувала проти.

Все ж на кінцевому засіданні більшість голосів (17 проти 1, при двох утриманнях) схвало резолюцію, запропоновану США, в якій накреслено гострі протикомуністичні заходи.

Конференція схвалила також скликти протогом короткого часу конгрес міністрів господарства і фінансів американських держав.

Кремлівський блеф:

## Большевицькі вибори 1954

Указ про проведення виборів в СССР на день 14 березня ухвалила Президія Верховного Совста СССР 11 січня ц. р. На виборчу підготовку й агітацію залишено два місяці часу. Після війни це вже треті вибори. Попередні відбувалися в регулярних чотирірічних відтинках: в 1950 і 1946 р. наразе надолужуючи 9 річну затримку після останніх передвоєнних виборів з 1937 р.

Загально відомо, що в большевицькій тоталітарній системі вибори є звичайною формальністю. Ніхто від них не жде зміни політики чи нерозгаданих пересунення. Тому й зацікавленість у світі, як буде переведена ця формальність — мінімальна. Кожному відомо, що вислід виборів наперед перерішений виставленням єдиного списку кандидатів «блоку комуністів і безпартійних». Хто буде поставлений у цей список — про те вирішує ЦК КПСС. Місцевим парторганізаціям залишається свобода прикрасити основний список кандидатів місцевими «безпартійними» фельдшерами, доярками тощо. Фактичний вислід і самі вибори закінчені затвердженням списку кандидатів у депутати Центральною Виборчою Комісією. Виборцям залишається списки масово віднести до виборчих локалів і кинути в урну, якщо хочуть уникнути переслудувань. Крім того, вони мають обов'язок у продовж двох передвиборчих місяців накладати на себе зобов'язання по соцзмаганню для нервиконування норм в честь виборів та пильно ходити на передвиборчі мітинги і ентузіастично підносити руки за кожним кандидатом, що його висуне місцева парторганізація чи профспілка за наказом згори.

Єдине, що не є наперед офіційно відоме, це відсоток, який складуть вибори у виборках, — в 96% чи 98%? Ані за кордоном, ані в СССР це питання нікого не цікавить, поза большевицьким партійним і поліційним апаратом, який з фактичного числа відсутності виборців робить висновок для себе про слухняність чи непослух населення в даних виборчих округах та про потребу натиску і чистки, а до прилюдного відомо подає відсотки, які сам хоче, щоб не мати неприємностей за прогук у виборчій кампанії.

На порівняльному матеріалі з попередніх виборів коротко вкажемо,

якого роду зміни в складі депутатів партія вважала за потрібне зробити.

Оздобую списку кандидатів для безпартійних вважається, невідомо чому, висунення т. зв. безпартійних кандидатів. Якою кількістю їх треба прикрасити виборчий список — це вирішує кожного разу ЦК за своїми розрахунками. В 1937 р. в Верховній Раді СССР на 81% комуністів було 19% «безпартійних», в 1950 р. на 85,5% комуністів «безпартійних» депутатів зменшилося до 14,5%. В Раді Національності «безпартійних» депутатів було в 1937 р. 29% проти 19% в 1950 р.

Коли порівнювати вислуди трьох попередніх виборів — з 1937, 1946 і 1950 рр., — то кількість **совєтської інтелігенції** серед депутатів до Верховної Ради постійно більшає в таких відсотках: 31%, 36% і 47%, а в Раді Національностей у черговості: 27%, 36% і 49%. Впарі з тим в обох Радах відповідно малі відсоток робітників, а зокрема колгоспників. Офіційні відсотки, не є вірні. Під окресленнями «робітників», «колгоспників» є прихована теж певна кількість совєтської інтелігенції.

Характеристично, що відсоток депутатів-**військовиків** значно зменшився. В Берх. Раді було їх у 1937 р. 53 проти 24 у 1950 р., в Раді Національностей у 1937 р. 37 військовиків проти 11 в 1950. Коли зв'язати, що вибір військовиків, як і всіх депутатів, є зовсім незалежний від їх популярності серед виборців, значить, що партійні чинники послідовно і плянуєм продовж 13 років відсували армію від впливів на державно-політичні справи.

За 13 років кількість **партійних** функціонерів значно зросла коштом державних урядовців. Коли в 1937 р. у Верховній Раді було 110 партійних проти 162 державних урядовців, то в 1950 депутатів від партії було 180 проти 144. В Раді Національностей було в 1937 р. 93 депутати партії проти 142 державних урядовців, а в 1950 р. 128 партійних проти 140 державних урядовців.

Старшин НКВД (потім МВД) було в 1937 р. 39 депутатами до Верховної Ради, а в 1950 зменшилося до 18 МВД-істів. В Раді Національностей стан утримався: в 1937 р. було 15 НКВД-істів проти 16 МВД-істів у 1950 р. Підсумки з цьогорічних виборів же

не оголошені. Тому спинимося на одному цікавішому моменті, з часу організування виборчої машини 1954.

По республіках, за наказом згори, були висунені 9 членів Політбюро, але не «по всіх місцях однодушно», як лише «Правда» за 8. 2. 54, бо такої інструкції, мабуть, не було — щоб усім кандидатам треба робити однаково популярність між виборцями. Всі 16 республік висунули лише **Маленкова, Хрущова — 14, Молотова — 12, Ворошилова — 11, Кагановича, Мікояна і Булганіна — 6** республік, Сабурова і Первухіна лише 3. Між кан-

(Закінчення на 6 стор.)

## Тиждень політичних подій

\* Єгипетський президент генерал Нагіб несподівано знову перебрав пост прем'єра. Тим самим після двотижневої кризи у внутрішніх відносинах в Єгипті, все вернулося на своє місце. Нагіб є президентом і прем'єром, а Нассер його заступником. В державно-суспільному житті, однак, зводяться великі зміни: на дніх має бути проголошена амністія для політичних в'язнів; члени Революційної Ради виступають з війська і закладають соціаль-республіканську партію, а уряд і Революційна Рада вкупі починають підготовку до виборів.

\* В Порторіко арештували 6 провідників комуністичної партії. Вони опублікували після стрілянини в американському конгресі заяву, в якій закинули американському уряду «послання терору».

\* США і Японія підписали обов'язковий пакт безпеки та допомоги, за яким Америка зобов'язується дати безкоштовно велику кількість зброї для Японії.

\* В Фінляндії відбулися чергові вибори до парламенту. У вислуді виборів праві партії задержали свою парламентарну більшість здобувши знову 103 мандати. Лівий блок отримав 97.

\* Кремль відкликав з Берліну директора Вюра ВОКС (Всесоюзна Товариство для культурного зв'язку з закордоном) — П. М. Бусіва. Відкли-

кання зв'язане з неуспіхами німецько-совєтського товариства.

\* У Варшаві відбувся II Конгрес польської комуністичної партії, що має тепер назву «Польська З'єднана Робітнича партія». На Конгресі взяла участь велика делегація московських висланників на чолі з Хрущовим.

\* Бельгійський Сенат ратифікував більшістю голосів (125 проти 40) пакт про Європейську Оборону Спільноту. Бельгія буде, отже, другою країною після Голландії, що заявилася за включенням Німеччини до ЕОС і підкріпила цю заяву формально.

\* Недалеко баварсько-чеського кордону заатакували два чехо-словацькі літаки дві американські машини. Один з американських літаків відповів пострілами із скорострілів.

\* В Персії поліції вдалося спіймати двох совєтських шпигунів.

\* В наслідок скандального процесу в Італії в справі дівчини Монтезі, що згинула в таємничих обставинах, подає до димісії шеф Римської поліції, а також важиться доля міністра закордонних справ Пітчіїони. Обидва італійські промієнти були вкупі з іншими поважними особистостями кількаркратно згадувані свідками під час процесу.

\* Король Іраку Файзай вийхав в десятиденний подорож до Пакистану, де проведе в пакистанським урядом ряд конференцій в справах оборони Середнього Шоху.

\* 12 березня ц. р. католицька церква в цілому світі відзначала урочисте 15-ту річницю коронації Папи Римського Пія XII.

\* Шеф малярської таємної поліції ген. Габор Петер закінчив свою кар'єру в тюрмі. При кінці минулого тижня з Вудапешту повідомили, що його зашудили на досмертне ув'язнення вкупі з іншими коліє високими комуністичними чинниками, як міністер юстиції Деші, шеф секції в тому ж міністерстві Тімар та інші.

\* В Тегерані арештувала поліція колишнього міністра закордонних справ в уряді Мосадека, Гусейна Фатені.

\* В Марокко застрілили революціонери прихильники теперішнього султана, відомого марокканського адвоката Зуака.

\* В проводі французької комуністичної партії виникли внутрішні спори, внаслідок яких усунено секретаря ІКП партії Августа Лєскера а на його місце призначено Марселя Сервена.

\* Американсько-совєтські переговори в справі проекту Айзенгауера про контролрю над атомовою енергією продовжуються в заступу у Вашингтоні між Зарубіном і заступником міністра закордонних справ — Міс-ом.

\* Західно-Німецька Республіка призначила дотеперішнього свого амбасадора в Пакистані д-ра Єніке амбасадором у Ватикані.



Д. ДОНЦОВ

# 4 більше, як 20

«Консолідація! Всіх до гурту! Об'єднання, якомога ширше! Чим більше, тим краще!» — така є українська політична філософія від десятиків літ, хоч життя беззастановно доводить її повну непридатність.

Тільки в математиці 20 є більше, як 4, тому, що тільки в ній кожна одиниця рівна другій. Деінде так не є. Чотири овки, напр., важитимуть більше, ніж двадцять овець. А трийка Ленін, Сталін, Троцький — більше важитиме, як трийка Винниченко, Грушевський, Шаповал (щоб не називати живих). Що з того, що і там було троє, і тут було троє? Перша трийка мала зуби і котила ними орудувати, а друга — навіть не догадувалася, що зуби не сила, не догадувалася, що та сила, а не об'єднання беззубих, хоч як велике числом, рішає в життєвій боротьбі, — що приймає до себе маси тільки та сила.

Везліч тому доказів дає історія. В 1917 р. більшовики були в меншості серед лядности російської імперії. Величезна більшість вибрала до Установчих Зборів зовсім не більшовиків. Тим не менше більшовики без труднощів і без активного протесту — розігнали представників тієї більшості. Насильством? Так, але чому ж більшість не вдалася до того ж способу? Бо більшість билася виборчими картками, а меншість — зубами. Те саме сталося в часі революції 1789 р. в Франції, де революційна відірвала яковинська меншість, а роллю залізаних овочок — величезна більшість лядности країни.

**Що дає силу — зуби — тим «овочим» меншістям?**

Ідейна цупкість, віра в одну ідею, готовність для неї гори зрушити. Як тільки ця віра починає хитатися під натиском власної охлялости або чужих вір, з якими затирються межі, як тільки догматами своєї віри жертвуватися, щоб наблизити до своєї «церкви» якнайбільше число «віручих» — тоді перш ніж іде віра, а потім розвалюється її «церква».

Щоб взяти найближчий приклад — чимраз глибшу penetрацію соціалістичних, ба навіть комуністичних ідей (і людей) в західно-демократичний табір. Невдадено одна американська газета, навіть ворожа меккартизмів, питалася, чому так поширюється комунізм в Америці за останніх 10 літ, і відповідала: «не можна сказати, щоб за ці довгі роки демократичного режиму він був комуністичним режимом. Але демократичний режим хворював на те, що французи звуть «la mystique de la gauche» (містичка лівіція). Як нещодавно підкреслив англійський автор Г. Ф. Гудсон — президент Рузвельт не міг собі уявити іншого ворога, як тільки справа. Ворогами були: республіканська партія, великий промисел, Гітлер, колоніальний імперіалізм. Комуністи ж для нього були, правда, скрайньо набагато меншими, але любимими, доброзичливими, які були по його боці. Всякі, навіть лише словесні випадки проти них були, з його поглядом, просто реакційною напастю. За того приязню до комуністів хастярою режиму численні комуністи побичали, що между між двома таборами дуже легко переступити»... Що до президента Трумена, пише Гудсон, то він «більше всього журиться тим, який обминуть публічного скандалу. Він знав, що в горді його нової резиденції росло дерево з тимилими овочами. Але він не хотів його вирити». Не хотів прикласти сокири до того отруйного дерева і всі ті (в тім числі і цитована тут газета), які нахилиються на Мек-Карти за кожного здемоксованого комуніста. Як «містичка лівіція», це перекрещення демократичної партії «доброчинливими» комуністичними «приятелями демократії», оцей страх «скупомінявати» партію чистою від чужорідних елементів, — і привів до захитання протесту демократичної партії до заникну і відпору сили проти підтримувачів її шателів зліва. «Фашистсько-меккартистам вона ще покаже зуби, але налівою — соромиться робити це, хоч би там були Гіс і Розенберги. Ця «містичка лівіція» поволи, але певно пхав в багню більшовизму та англійським «лівим лівоборцями», які не хочуть дати Англії зброї проти кремльського агресора, а своїх ворогів бачать тільки в розширених Німеччині і в миролюбній Іспанії.

Щось подібне розхитало вже не правлячу партію, а всю правлячу касту царської Росії, коли через графа Л. Толстого, князя Кропоткіна, кількох аристократичних дворян А. Герцена і М. Бакуніна тощо — середовище тієї дворянської касты дало себе опанувати світом ідей цілковито їй касты ворожому... Так упала французька аристократія вкінці 18 ст., коли граф Мірабо, маркиз Лавфаста та навіть князь королівської крові, як герцог Філіпп Орлеанський, — почали зачитуватися енциклопедистами д'Аламбера і Руссо — одвертими ворогами церкви, монархії та аристократії.

Ця «містичка лівіція» захлиснула й табір націоналістичний. Почалося це перед війною від «реабілітації» М. Грушевського, як політика, (Е. Онанський), від пересторог проти «перехороненої протидрагоманівської кампанії» (В. Мартиненко). Потім пішло «вишлюфтування» вгору В. Винниченка («Сучасна Україна»), цього типоваго шевченківського «раба з кокардою на лобі, лакея в золотій оздобі, — хоч би чи «кокарди» і «оздоба» були червоні. Потім прийшло до витребування «традицій» 1917 р., — не традиції збройної боротьби з Москвою, а «демократичних» традицій «ес-єрів» і «ес-деків», з яких, при першій зударі, понад половину перебігло до московсько-більшовицького напастника. З тієї «демократичної» відкопачки не тяжко вже було плити в марксистське багню («до чого добре» було ж і в Маркса!)... Далішло прийшло (оглядає і офіційно заперечуване) кокетування з УРДП, з «тітговством» і з неоконунізмам... Все це — «в ударному порядку», впродовж останніх восьми літ.

Що ж лишилося в тих перекичках-

ків від націоналістичної доктрини? Поняття Бога і традиції давнини, до яких вернутися кликав же Міхновський? Їх заступила (наразі!) — не все відрізу! — «неутральність» до тих понять і традицій: проста дорога до їх чисто більшовицького заперечення... Поняття національної революції? — Її заступило поняття «общерусської революції 1917», та її «достигненій», які їй нам авже ж є «дорогі», як заперечення неоконунізму... Поняття власного, українського, соціального й політичного устрою? — Його заступила пропаганда марксистського скасування всякої приватної власности, пропаганда отарно-колхозного кріпацтва і весільної комуністсько-тоталітарної держави, з «рідними» — вишлюфленими в Москві — Скрипниками й Любченками, Чубарями й Стефаніями, Тичинами й Сосорогами: копія московського «раю», пофарбованого лише на синьо-жовте...

Ідея Ордену, політичного Запоріжжя, нового братерства — «за порогами» миролюбного, з згоди з окупантом життєвотного суспільства — як те собі уявляв Міхновський? І ця ідея націоналізму була здекредитована його відступниками, які готові були «з'єднуватися з усіма і з кожним, хто зліва, хто вбив у своїм серці ідею націоналізму».

«Містичка лівіція! Зберіти фасад, стару знану клієнтелу, вивіски, але щоб зміст за тією фасадом був інший, — така ціль тих, що тікають із-під націоналістичного стигу».

Так м. і роблять і більшовики. Рідна мова? Українізація? Українська культура? — «пажалуста!» Навіть соборність і державу дамо, з окремим прапором і гімном, а в Об'єднаних Націях — окреме представництво, дурному молодому братові дамо... «Ще не те побачите!» — Москаль-чарівник не таке вигадає — може й тризуба (червоного) вам дасть! Існує ж совєтська «незалежна Польща» під білим орлом! В разі крайньої потреби, — і «власну армію» українську створює і чистокровного українця, маршала Андрія Вульбо і командантом призначає... С ж поляк Росовський у Польщі, а Павлюс в Німеччині. Тільки, щоб та армія билася проти, скажім, «американського імперіалізму» або — в ім'я соборності — «воєднувала» бачанських або канадійських братів... Організувала ж, в скрутну для себе годину, Москва українське військо козацьке в 1853 р., аби воно з москалями било одного чи другого Наполеона? Впадає Москва на що таку думу, як знаде потреба знов обдурити розбриканих «хаклів».

Подібно й наші лівієві містики й магі хочуть на «достигнення» октабри московського почепити синьо-жовтий

прапор, а у вожді дати свого ж таки землячка, на зразок Мао Це-тунга, або черчіловського Тіта. Залежно від того, хто з тих ляльок більше відповідає смакові наших «демократичних» або неоконуністичних відступників ідеї українського націоналізму.

Всі ті ідейки, які вони пачкують в наш загаль і в націоналістичне середовище (марксизм, «прогрес», сучасна більшовицька Україна, соціалізм) — не можуть, в разі успіху, не привести це середовище в табір московського більшовизму або — як вступний шабель — тітговської «демократії».

Що робити з тими сдержимими «містичкою лівіція», а я сказав би — де-мо-комуністичним дуром? Шукати з ними згоди, рихувати фасад, щоб етикеткою націоналізму було більше число? Ні, це значило б повторити те, що робили американські демократи, що, пускаючи в себе пенетрацію червоних або ж «лейбористів», як допустили Бівена і його неоконуністів вирости понад власну голову. Щоб бути «вовками» на зовні, трупа, партія чи організація не сміє толерувати в своїх рядах гетерономний, чужий собі ідеологічно загін розбивачів, не сміє робити компромісу з чужовірцями. Во повторюю: завалялись їй сама «церква», де «віра робитиме компроміси з безвірниками». Група втрапить тоді всю атракцію і всю вадну силу назовні. Ця вадна сила доктрини тим буде сильніша, чим більш безкомпромисовою буде вона себе афірмувати, чим більше буде неприйнятною до чужих ідіолів, перед якими зі страху, або з глупоти клячуть дезертири націоналізм.

І це дечого не можна казати: мовляв, «важне лише, який зміст ідеї», а не яка людина ту ідею несе. Во ці речі нероздільні. Не допоможе ідеї декларативне лише прилучення до неї. Не все одно, що проповідують ідею людина тилу апостола Павла, а чи — «апостола» Юдія. Не все одно, хто підіймається реалізації великого задуму — Богдан або Тиміш, а чи — Юрась. Незмінені привязання до своєї «віру» і добір чук невеличкого числа Павлів, а не — Юд — ось чим записувалися нові сторінки історії, як Людям так само неспокитної віри, як і неспокитного характеру. Сила таких немоглих розвалювала імперію, що стояла тисячу літ... Під таким оглядом, наприклад, 4 бугав більше, як 20, сотня — більше, як тисячі.

**ЗАКІНЧЕННЯ СТАТТІ СТ. БАНДЕРИ «КОМАНДИР-ПРОВІДНИК» ДАМО В НАСТУПНОМУ ЧИСЛІ.**

Ред.

Поневолені Москвою народи:

ніко накашдзе

## Велика чистка на Кавказі

Преса вільного світу повідомляє на основі совєтських офіційних звітів, що в усіх не-російських республіках Совєтського Союзу відбувається велика чистка тамтешніх компартій.

Викинено вже тисячі високих «партійних достойників» та членів уряду. За повідомленням «Асоційтед Прес», в самій лише Грузії скасовано 3 тис. актистів.

Проте це значно більше важить той факт, що в провідних партійних урядах Кавказу влаштовуються росіяни — деяких навіть відкомандированих безпосередньо з Москви до тих чи тих кавказьких республік; між ними є й такі, що вже відомі, як Фахіви в справах чистки, напр., **Понмаренко** (кол. генеральний секретар Білоруської Компартії).

Ті заходи мають свої причини. Ідеться натеper не тільки про внутрішню партійну політичну владу, але насамперед про остаточне закріплення російського владування, про повне підкорення не-російських народів. Москва насамперед прагне замазати навіть зовнішні національні позначки не-російських народів, остаточно зламати їхні національне волюнті та поглинути їх у російщині. Слід чекати, що в досить швидкому часі зникнуть і ілюзії на «совєтській республіці» кавказьких народів.

В зв'язку з цим, важить ретроспективно оглянути перехід тієї боротьби між московськими можновладцями і компартіями Кавказу, що боролася за збереження своїх державно-гарантованих мінімальних прав.

Комуністичні партії кавказьких народів були первісно такі слабкі, що за часів незалежності Вірменської, Азербайджанської, Грузинської і Північно-Кавказької Республік ніде ні один комуніст не був обраний до парламенту. Була зовсім нечисленна кількість комуністів, здебільшого — зрусифікованих інтелігентів, що в переважній більшості потівкали були до Росії.

Після совєтської окупації кавказьких республік оті нечисленні людці повернулися до Кавказу в характері московських комісарів. Вони уявляли собі, що ніяких ґрунтовних змін не відбулося, що зазначені вище кавказькі республіки існуватимуть і надалі, як суверенні держави, тільки в характері совєтських. Проте їх швидко навчили чогось іншого. За москвою директивою, три республіки Закавказзя були повинні «об'єднатися» в Закавказьку Федерацію, яка трохи пізніше була примусово долучена до Совєтського Союзу; а потім скасовано й ту федерацію, і ті три республіки мали називатися окремими членами СССР; щодо Північного Кавказу, то він був прилучений до

РСФСР у характері «автономної республіки». Від тих часів почалися опозиція та спротив місцевих комуністів, що принагідно переходили й до одвертої боротьби. В Москві сидів, як всевладний диктатор, грузин Сталін, а на завказзі — його вірний сатрап Берія. Боротьба скоро набрала гострих форм. Сталін хотів показати росіянам, що він бере до уваги саме російські інтереси і наказав очистити кавказькі компартії від «троцькістів» та знищити їхніх провідників.

Зрештою, Сталін вже давно мріяв про те, щоб викреслити цілу провідну грузинську політичну чинну інтелігенцію. Це він викарбував гасло, що «Грузію треба переорати». Це він вже ґрунтовно зробив після всенародного повстання 1924 року і пізніше за селянських повстань проти колективізації 1931-32 р. Кров лилася потоками, тисячі були розстріляні, тисячі — заслані до Сибіру. Потім почався терор проти грузинських комуністів, а так само й проти цілого духового провідництва грузинської лядности, якому закидалось зв'язки з «не вірними генеральній лівії» комуністами. Насамперед скинено начальнича ІПГУ Коте Цинцідзе і секретаря ЦК М. Кахіяні (їх заслано). Перший «показаний процес» відбувся 1935 року проти відомого «старого комуніста» та голови уряду Вуду Мдіані і народнього комісара — так натовді звалися міністри — Агніашвілі. Їх обвинувачено в троцькізмі. Проте вони не були ніякі троцькісти, як це сам Мдіані сказав на суді: «Ви прикрасно знаєте, що ми не маємо нічого спільного з тим поглавим Троцьким». Вони були «національній ухлісти» і боролися за те, щоб зберегти елементарні національно-державні права не-російських компартій. Поряд із Мдіані сидів на лаві обвинувачених кол. державний секретар грузинського міністерства закордонних справ Н. Карцвадзе, якому закидали співпрацю з «тими «ухлістами». Він сказав на суді: «Я, судді, і ті, що сидять поряд мене, є для нас однаково ординарні національні зрадники». — Всі були розстріляні.

По тому почалась різанина серед цілої грузинської компартії. В Москві розстріляно, під претекстом зв'язку з грузинськими «ухлістами», членів політбюро, згл. народних комісарів — А. Снукідзе, Е. Ешбу, В. Льюмнадзе і Г. Еліяву. В Грузії розстріляно також численних «партійних достойників» та народних комісарів — М. Орачелашвілі (вкупі з його дружиною Марією), Г. Мгяльоблішвілі, М. Торошелідзе, Ш. Гегенава, Д. Канделякі, Т. Шгені, А. Татарішвілі, і деяких інших. Разом з ними винищено або заслано до Сибіру 1937-38 р. численних професорів, письменників, мистців, інженерів тощо. Такий самий терор лютував і у Вірменії, в Азербайджані та на Північному Кавказі.

Грузинській комуністичній партії тоді зламано хребет. До влади прийшли інші — слухняні вивченики Берії. Грузинський народ ставився до цього стримано, дбаючи про своє фізичне збереження та про поглиблення національного духового спротиву. В історії та літературі унікалось сучасності і культивувалось давню минувишню, аби тим нагадати народів про славетне минуле, щоб він усвідомив свої колишні національно-культурні осли; особливу вагу покладалось на відповідний вплив серед грузинської молоді.

Проте ворог стежив за цим і борюся з цим — але марно: керований з Москви уряд був змушений поступатися і визнавати національні духові потреби грузинського народу, аби

впливати на його національне почуття. Видавалось старих літературних класиків, ім будувалось пам'ятників, патріотично-історичні пісні ставилися у театрах і було дозволено гордитися з власної національної історії та культури. Проте ті спроби приваблювання не мали успіху, народ ставився до них з недовірою. Навіть вивченики Берії незрівняно виявлялися ненадійними — звідси постійне чергування партійних та урядових керівників у Грузії. Так звані «національні ухлісти» (комуністи) були натовді вже поодиноким явищем і не могли впливати на хід політичних подій. Проте, попри жорстокі репресії, ніколи ще не призначали росіянина до керівних постів у компартії та уряді закавказьких республік. Сталін і Берія не були, будь-що-будь, росіянами і не зважувалися такою мірою провокувати кавказьку лядність. Але тепер шлях є вільний, і росіяни можуть господарювати в Закавказзі за власною волею. Совєтська армія на Кавказі є російська, її начальники — росіяни. Ця армія може деяких час тримати кавказькі народи під ярмом. Російське військово-командирівське рівно ж і до ЦК кавказьких компартій. Кавказька армія ген. Антонова є «особливий» армією, що у випадку війни мала б провадити операції виключно проти Туреччини (і Ірану); вона нараховує біля двох мільйонів російських солдатів.

Бюро грузинської соціал-демократичної партії за кордоном одержало нещодавно безпосередні відомості з Грузії. Згідно з ними, політичне становище є вкрай напружене. Робітничі в Совєтському Союзі, — пише інформатор, — стали хоробрішими. 30 липня 1953 р. робітничі різних фабрик у Тбілісі поставили вимогу забезпечити постачання харчів, загрозивши страйком. Їхніх провідників заарештовано, як «прихильників Берії», і їхню долю вирішено. В'язниці переповнені — зокрема молодод — за образи росіянам та негативні вислови про Росію.

У прикордонних районах Грузії та Вірменії відбуваються переписи лядности. Офіційно це має на увазі економічне планування, проте загальновідомою тасмницією є, що це становить попередні заходи для переселення лядности в певний час до Сибіру або центральної Росії.

Отже росіяни завдали найпершого удару не-російським комуністам Кавказу, щоб захопити цілу владу. Місцевих комуністів відіскається в підлілля. Внутріпартійна боротьба за політичну владу набрала національного характеру. Совєтський Союз потрапив у свою найбільшу внутрішню політичну кризу, і народи Кавказу переживають найтрагічніші часи свого існування. За цих вирішальних часів нашим обов'язком є служити твердо й міцно національній справі та перекопати вільний культурний світ, що лише знищення російської великодержави може принести світові довгожданий мир. Будь-які поступки щодо цього були б найгіршим злочинним супроти власного народу. Народи Кавказу є об'єднані спільною важкою долею і мусять спільно вести свою боротьбу по цей бік залізної заслони. Кожен, хто сподівається допомогти своєму народові самими лише радіопередачами, виявляє цим не лише наївність, але й цілковитий брак національної відповідальности. На шим найпершим завданням є — осягти того, щоб вільний світ визнавав національно-державні права уярмлених Росією народів і підтримав нашу нерівну боротьбу проти російської тиранії.

Сільсько-господарство в СССР:

А. КАРАТУЛЬ

## МТС-и та їх справжня роля

Якийсь П. Кучумов в журналі «Комуніст» за лютий 1954 р., в статті про ролі МТС у піднесенні сільського господарства, вказує, які були вжиті заходи з боку уряду і компартії, щоб піднести ролі МТС та зміцнити їх політично і організаційно, надаючи їм тієї вирішальної ролі, яку вони мусять відігравати й надалі в сільському господарстві СССР. В СССР нараховується тепер до 9 тисяч МТС, в яких нараховується більше мільйона тракторів (в 15-слисовому обчисленні), до 300 тисяч комбайнів.

Про ролі МТС в колективізації відомо, їхня роля, в першу чергу, належить до політичних. В свій час до МТС були спрямовані 25 тисяч комуністів — немов би для допомоги селу, але фактично вони осіли в МТС, щоб наглядали, з доручення партії та уряду, над селянством і примушували його до праці на совєтських лахах кріпацтва. Ці 25-тисячники якраз і провадили масову чистку на селах та займалися розкуркуленням. При тому, як відомо, послідовно й суцільне розкуркулення не проводилося в самій Росії, а лише в Україні та на Кубані.

Аж до вересневого пленуму в МТС існувала заступники директорів МТС, яких ж були начальниками політвідділів. А як знаємо, політвідділи МТС — це було не тільки партійне, а й пряме енкаведистське око на селі в Україні. В Росії в МТС політвідділів не існувало. Тепер політвідділи скасовані, але колишні начальники політвідділів МТС зроблено секретарями партійних організацій районів лядности МТС.

100 тисяч спеціалістів (трактористи, бригадери, зоотехніки, голови колгоспів, механізатори і т. д.), що за рішенням пленуму ЦК КПСС вихалили на село та до МТС-ів з промисловості — це підібрані партією довірені люди, які мусять на селах, в ім'я «підвищення добробуту», ще дуже затягати шнур поневолення на ший селянства. Така фактично роля належить до МТС-ів, крім ще однієї — обробляти землю тракторами та збирати врожай, щоб вони прямо з

Звіти Президії і ВО на сесії були дуже просторі — звітувалось за чотири роки і дев'ять місяців діяльності. Але в звітах показано ту наготу табору УНРади, що претендує на керівництво всього українського політичного й громадського життя, а не може навіть упорядкувати і скерувати як слід свій порівняно не дуже то чисельний табір.

В звітах ВО, що їх прочитав п. С. Довгал, приділено дещо уваги і справам КЦБАУ — МАКЦУ, зі старанням виправити славнозвісну політику УНРади, а також справам фінансів УНРади. За чотири роки дев'ять місяців УНРада видала 292.837,32 НМ, з чого переважну більшість витратчено на утримання персоналу та поїздки членів на засідання. Головний прибуток УНРади йшов із позички і від дотаций Українського Конгресового Комітету Америки.

Бурхлива, але безплідна дискусія

Вже з самого початку сесії стало помітним, що т. зв. тверде ядро УНРади, себто ті партії, що всі їх кадри можна було б вигідно вмістити в залі народ сесії, має дуже великий апетит з'єсти свого найбільшого партнера — мельниківців. Атаки, що їх безпardonно провадили представники фракції соціалістів, УНДО і УНДС проти мельниківців, викликали неспокит в їхніх власних прихильників. Найбільше «перепало» інж. Д. Андрієвському, що відважився без відкрито скритикувати зовнішню політику УНРади, яку, за його словами, провадив не керівник ресорту зовнішніх справ, але керівник ресорту преси і інформації Микола Лівіцький.

Мельниківці ставили, при мовчазній толеранції УРДП, вимогу до певної міри засудити останній потягнення УНРади на відтинку КЦБАУ — МАКЦУ — і зайняти тверде становище на базі непорушности права українського народу на відновлення своєї держави. Вони поставили конкретний внесок — негайно оголосити недійсним статут МАКЦУ та негайно виступити з т. зв. «міжнародної комісії зв'язку».

Проти цих вимог мельниківців, за деякою мірою і упередівців, виступили категорично й гостро всі інші фракції, що спричинилося до поважної кризи, яка тривала без перестанку аж до закінчення сесії і виявилася у відсутності представників ОУН (полк. Мельника) у ВО.

Дискусія, отже, була широка, і тривала вона досить довго, але, мимо заходів окремих дискусантів, не могла відірватися від питання зовнішньої політики, тобто співпраці з «Американським комітетом». Для інших справ, не менш важких для українського національного життя, не залишилось багато часу та, мабуть, і охоти.

Тяжкі народні нові керівництва УНРади

Напруження між т. зв. демократичним і націоналістичним впливами в УНРаді перенеслось з ідеологічної

плосчини також і в практичну. Щоб, однак, уникнути повного зрівняння мельниківців з УНРадою, т. зв. тверде ядро зважилось на великий жест — дати мельниківцям пост голови УНРади, з тим, що вони візьмуть участь і у ВО, але, Боже, борони, не висунуть туди інж. Андрієвського, на керівника ресорту зовнішніх справ. А це якраз було бажанням мельниківців, з тим, що вони не приймали першої пропозиції. Після довгих торгів обидві сторони дещо поступилися — мельниківці одержали пост голови УНРади і не уійшли до Виконного Органу, лляючись далі в опозиції. Після закінчення того торгу був нарешті складомпаний персональний склад нової Президії УНРади в такому складі: О. Войдунчик (ОУН полк. Мельника) — голова, І. Вагрянний (УРДП), Л. Макарушка (УНДО), С. Гловинський (УНДС) — заступники, І. Діберт (УСП) — секретар; рівно ж і склад нового Виконного Органу в особах: С. Созонтов (УРДП) — голова ВО і керівник ресорту внутрішніх справ, М. Лівіцький (УНДС) — керівник закордонних справ, С. Довгал (УСП) — ресорт фінансів і народнього господарства, М. Воскобійник (УРДП) — ресорт преси і інформації, М. Хробак (УНДО) — без ресорту, і О. Юрченко (УНДС) — державний секретар. Перших три ресортових мають ще титул заступника голови ВО. До цього складу мав би ще увійти керівник військового ресорту, на якого кандидатом є ген. Дашкевич.

Хай буде раз без логіки

Дотеперішня структура УНРади мала досить несприродну форму, хоч під деяким кутом зору — логічну. УНРада була збудована з трьох секторів — соціалістичного, т. зв. демократичного і націоналістичного, та мала теоретичний додаток — монархічний — з правом чотирьох місць для гетьманів. В кожному з секторів було дванадцять місць, що мали бути розділені між окремими партіями чи організаціями, які були до того сектору приділені, при чому жадна з них не могла мати більше за шість місць. З цієї структури виникала одна несприродна річ: інтереси УНРади суперечили інтересам окремих членів УНРади, тобто окремих партій. Коли, наприклад, «демократичний» сектор мав дві портії — УНДС і УНДО, а кожна з них по шість місць, то після, так скажемо, прийняття п. В. Довгалі, як вони мусяли б відступити для нього дві місця і мали б тоді всі лише по чотири. А як би це до того дійшов і «Союз Конструктивних Сил України» п. Прокопчука, то тоді всі три попередні — УНДО, УНДС, СЗ-СУ-СП — мусяли б відступити йому по одному, щоб кожний партнер мав рівну частину.

Щоб вийти, отже, з ситуації, більшість табору УНРади, проти голосів мельниківців, схвалили, мірою свого статуту, що вона дозволяє прийняття нових членів, не порушаючи системи (Закінчення на 5 стор.)

Відбулася Сесія УНРади:

## УНРада переходить до інших рук

ОСИП БОЙДУНИК — НОВИЙ ГОЛОВА УНРади. — СИМОН СОЗОНТІВ ВІТВИЦЬКИЙ — ПРЕЗИДЕНТ УНР

Не дуже вчисті...

Третя сесія УНРади, як це загально відомо, повинна була, згідно з «тимчасовим законом», відбутися ще принаймні в 1951 році. Ця дата, однак, внаслідок різних причин, над якими тут не будемо зупинятися, відсувалася усе далі й далі. Навіть в останньому 1953 році Президія УНРади, до речі поважно здекомплектована, відікадала декілька разів речення сесії. Найновіші відкладення, що були зроблені вкінці минулого року, передбачали напевно всі труднощі і потреби, зв'язані з відбуттям такої сесії, і тому прихильники — та навіть і неприхильники — УНРади і її табору, сподівались, що третя сесія буде добре підготована і відбудеться, принаймні, на такому рівні, як це було на другій сесії в Ляйпгаймі 1949 р.

Вчистість випала, однак, не дуже то вчистістю. Зала не була навіть до половини заповнена. З гостей прибули лише деякі українські церковні, політичні й громадські діячі, а з чужинців — лише чотири особи, а саме: керівник радіо «Освобожденіє» п. Дізі у супроводі своєї дружини і п. Кейца, д-р Ороіс (азербайджанець), п. Берді Мурат (туркестанець) і п. Айтуган (ідель-уралець).



### Нотатни з психології

Проф. ГР. ВАЩЕНКО

## Гідність особиста і національна

В побутових стосунках і в пресі часто вживаються поняття, в які різні люди вкладають різний зміст. Особливо така різниця стала помітною з того часу, коли людство почало опановувати більшовицька ідеологія. Так, наприклад, можна вказати на поняття демократії. Те, що розуміють під демократією більшовики, є цілком іншою протилежністю тому, що розуміють під нею на Заході.

До таких понять треба віднести також поняття «гідності» і «честі». Так, наприклад, згідно з більшовицькою мораллю, донос визначається за гідний вчинок, коли він іде на користь «пролетаріату», себто комуністичної партії. А донос на рідного батька розглядається в СССР як справжнє «геройство», прикладом чого може, м. ін., бути загальновідомий Павлік Морозов, що доніс на свого батька і за це став «героєм», зразком для всієї підсовєтської молоді.

Але різниця в розумінні гідності і честі існує не тільки між тими, хто стоїть на засадах більшовизму, і тими, хто заперечує їх але й у колі тих, хто нічого спільного з більшовизмом не мав і не має.

Тому є потреба внести ясність і чіткість у поняття гідності особистості і національної, тим більше, що це питання має не тільки теоретичне, а й велике практичне значення.

Розібратися в цьому складному питанні допоможе нам американський психолог Вільям Джеймс, один з небагатьох психологів, що ґрунтовно й глибоко розглянули це питання. В своєму курсі психології, в розділі «Особистість», він висловлює такі думки. Не всі переживання людини, не всі фізичні й психічні властивості її мають для неї однакову вартість, і не з усіма ними вона утворює своє «я». З цього погляду, між людьми є велика різниця. Так, наприклад, для деякого найвартіснішим, з чим вони утворюють своє «я», є майно, взагалі матеріальні блага. Аналогічно до цього ми можемо навести приклад професіонала-боксера і кокетки-красуні. Для боксера найвартіснішим у його особі є фізична сила й спритність, і всякий сумнів у цих властивостях він сприймає як образу. Подібно до цього, кокетка-красуня за найвартісніше в собі визнає свою вроду. І коли б хтось сказав їй, що в неї не ідеальної форми ніс або трохи затовстіла губи, вона сприйняла б це як смертельну образу.

Як протилежність названним вище боксерові й красуні, можна навести приклад жертвенного патріота, для якого найвартіснішим є любов до батьківщини, за яку він готовий покласти своє життя. Отже в розумінні особистої гідності існує певна традиція, що залежить від рівня інтелектуального й морального розвитку людини. Найнижчу стадію на цих східячих гідності займають ті, що за найбільш вартісне в собі визнають або чисто фізичні властивості, або свій матеріальний стан. Це, так би мовити, примітивне розуміння гідності. Вище стоять ті, що свою гідність вбачають у такому чи іншому службовому становищі, в титулах, відзнаках і т. і. Але й таке розуміння людської гідності ми мусимо визнати за вияв примітивізму, бо воно свідчить, що людина не піднеслася до розуміння й живого відчуття вищої, духовної природи людини. На вищому моральному ступні стоять ті, що гідність вбачають у високих моральних якостях, як от принциповість, чесність, правдивість, служіння якійсь високій ідеї: батьківщині, правді, красі. Прикладом такого розуміння особистої гідності може, м. ін., бути князь Святослав Хоробрий. Як відомо, він ні одягом, ні образом життя не відрізнявся від звичайних дружинників, бо це для нього не мало істотного значення. Свою гідність він вбачав у хоробрості, лицарській чесності, (відоме його — «Іду на вас»), жертвенному служінні батьківщині. Багато прикладів такої високої особистої гідності дає нам історія християнства, в особах мучеників, місіонерів, пастирів. Керівництвом для

них була християнська мораль, метою — Царство Боже, сенс життя — служіння правді Христовій і підготовка себе й інших до Царства Небесного. Таке чи інше розуміння особистої гідності відбувається в ставленні людини до інших людей. Люди, що вбачають свою гідність у матеріальних благах, у високому службовому становищі, в титулах — звичайно з погордою ставляться до тих, хто з цього погляду стоїть нижче за них. Особливо це стосується до тих людей цього типу, що стали багатими або вибилися на високе становище, як кажуть, «з низів». Вони все своє життя прагнули високого становища, вбачали в ньому найвище благо, і коли досягли його, то намагаються на кожному кроці підкреслити свою вищість. Така риса в суспільстві має назву пихи і в багатьох випадках викликає до себе відразу. Іноді вона набуває характеру хвороби, що звється «манія грандіоза».

Люди заражені пихою рідко коли відзначаються високим інтелектуальним рівнем. Вони занадто егоцентричні, занадто багато зосереджують уваги на своїй особі, щоб мати можливість глибоко й безсторонньо зайнятися якоюсь проблемою. Крім того, таким людям невластива самокритичність. Вони здібні занадто критично ставитись до інших, занадто впевнені в собі і нездібні до глибокої критики своїх думок і вчинків.

Повну протилежність до цих людей являють собою люди, що своєю гідність вбачають у високих моральних якостях і в служінні високим ідеям. Шануючи свою власну гідність, вони шанують також гідність інших людей. Захоплення якоюсь високою ідеєю виключає в них его-

центризм і дає можливість критично поставитись до власних учинків і думок. Звідси — щира скромність і простота у відношенні до інших і здібність об'єктивно підходити до теоретичних і практичних проблем. Звідси також — здібність вірно й глибоко розуміти інших людей і входити в їхнє становище. Але простоту й скромність таких людей не можна змішувати з рабським приниженням, а тим більше — з підлабузництвом. Навпаки, ставлячися з пошаною до інших людей, незалежно від їх матеріального й службового стану, вони підносять гідність людини як такої. Прикладів такої шlachетної простоти у відношенні до інших історія України подає багато. Це, перш за все, князь Володимир Мономах, що відзначався мудрістю, хоробрістю, видатними організацькими здібностями і разом з тим був надзвичайно простим, навіть у відношенні до найбідніших людей. Таким був св. Теодосій Печерський. Коли візник, що мав відвести його до монастиря, сказав йому: «Ви ченці, завжди празди, а я цілий день працюю... Сідай і вези мене!» — то св. Теодосій не заперечив йому. Але разом з тим він мав мужність докоряти князеві Ізяславу за його помилки в керуванні державою. Такими ж простими і разом з тим високодуховними людьми були Богдан Хмельницький і філософ Сковорода.

Таке чи інше розуміння особистої гідності великою мірою залежить від світогляду людини. На ґрунті матеріалістичного світогляду може розвинутись тільки той тип гідності, що звється пихою, бо цей світогляд не визнає в людини будь-яких вищих духовних якостей. Тому серед

визначних комуністичних діячів ми не знаємо жодної людини, що володіла б справжньою людською гідністю. Навпаки, християнство з його вченням про людину, як образ і подобу Богу, з проповіддю любови до Бога і ближнього, з осудом гордості, як джерела зла, стає за основу справжньої людської гідності.

З особистою гідністю міцно зв'язана гідність національна. Людина, поважаючи себе як особистість, поважає себе як члена нації, члена того народу, серед якого вона народилася, якою зобов'язана своєю мовою, основами свого світогляду, від якого вона засвоїла традиції. Національна гідність перш за все виявляється в любові до своєї батьківщини і в служінні їй. Кожен народ має право на самостійне державне існування, і коли він перебуває в неволі, проти нього протестує національна гідність людини і примушує її боротись за волю своєї батьківщини. Так само національна гідність стимулює людину до жертвенної праці для свого народу. Нарешті національна гідність виявляється в тому, що людина шанує честь свого народу і не дозволяє собі в своїй поведінці й діяльності нічого такого, що могло б заплямувати цю честь.

Але національна гідність, як і гідність особиста, має різні форми. Нижчою формою її, що властиво не має права називатись гідністю, є шовінізм, зненага до інших народів, намагання підкорити їх собі, експлуатувати їх працю і природні багатства на свою користь. Інший характер має справжня національна гідність. Подібно до того, як справжня особиста гідність вимагає пошани до інших людей, так і гідність національна вимагає пошани до інших народів і їхніх прав. І подібно до того, як справжня особиста гідність є основою мирного співжиття і продуктивного співпраці окремих людей, так справжня національна гідність є основою мирного співжиття і співпраці окремих народів.

### Проблеми економії й торгівлі:

## «Чорний пакт» та менчестерська школа

Англіїці нерідко, при різних нагодах, заявляли про духову колізію, що виявляється в їхньому ставленні до Японії, колізію, що диктує їм відповідну політику супроти «країни сходячого сонця». Останнім часом духова колізія знов позначилася немалюю гостротою, а причиною її був популярний так зв. «Чорний пакт».

З кінцем січня ц. р. оголошено про складення торговельного договору між Великобританією та Японією, договору, який викликав в Англії майже революційне хвилювання. Крайньою політичною правцею починаючи, а крайньою лівцею кінчаючи, від керівників промисловості до звичайного робітника — всі хапалися за голови та дивувались, і традом силалися протести. Як видається, міністерство зовнішніх справ взагалі не очікувало на таке розбурхання емоційного хвилювання, бо, в протинуюм разі, не проголосило б безпосередньо після того, що Черчил запропав до Лондону на офіційні відвідини 75-річного прем'єра Японії Шігету Йосішіда.

Серед цього шуму та галасу в парламенті та пресі давалися чути стримані голоси, які намагались пояснити, про що йшла мова в цьому, так оспорюваному, «Чорному пакті». Отже, як із цього виходить, Великобританія нав'язала торговельні зносини з Японією не наприкінці січня 1954 р., але вже в 1951 р., що було тільки маловідомим фактом. Перший рік торговельних зносин замкнено салдо до 120 мільйонів фунтів на користь Японії. 1953 рік був крайнією в другий бік. Тому, що британські колонії посилено купували різного роду товари в Японії, британське міністерство колоній мусило запровадити гострі імпортові обмеження, що дало у висліді 110 мільйонів фунтів на користь стерлінгового блоку. Тільки згода на здобування фунтів у країнах стерлінгового блоку могла зможливити одержання цієї суми від Японії. Одинокою розв'язкою було — скоротити японський імпорту до Великобританії та її колоній, що, однак,

жодній із сторін не вийшло б на користь.

Тому британський уряд кінець-кінцем рішився на досить відважний крок, а саме — на дозвіл японського імпорту до Великобританії та її колоній. І таким чином, вперше від початку війни, знову в британських крамницях з'являться товари з напшисом «виготовлено в Японії».

«Чорний пакт» передбачає в цьому році загальний торговельний оборот між Японією та стерлінговим блоком висотою в 400 мільйонів фунтів. Це означає, що Великобританія м. і. муситиме в цьому році прийняти багато товарів, які вона сама виготовляє, а саме — текстилю та одягу, іграшок, гудзиків, керамічних виробів, мител, шиток, електричних ламп, паперових виробів і т. і. Назамій Японія купуватиме вонну та пражу, автомобілі, мотоцикли, а рівнож і нафту.

З цієї пори британські колонії вже більше не будуть примушувані купувати виключно британські товари. Колонії можуть покривати свої за потребивання там, де самі цього бажають та де їм це видається найдешевшим. А такими країнами під сучасну пору є Німеччина та Японія. В Англії пояснюють це тим, що Японії киче треба відкрити двері на Захід, з тієї причини, що вона втратила свій природний ринок — Китай, і потребує іншого ринку, щоб запобігти можливий — протягом короткого часу — господарській кризі та падінню в обійми комунізму.

Повертаючись до історії англо-японських торговельних зносин, треба пригадати, що протягом останніх років ці зносини перебували в дуже напруженому стані. Вправді, мировий договір з Японією був Великобританією підписаний, проте справжній мир між цими двома країнами не був досягнутий. Мировий договір, що його так завзято та послідовно доводило успішного кінця Джон Фостер Даллес, зродив інший пакт, який відділив Австралію та Ново Зеландія від Оборонного Пакту Країн Британ-

ського Коммонвелту, і щоб знов досягти мілітарної координації з обома тими домініями, Великобританія мусила діяти за посередництвом Вашингтону.

З азійськими народами, які плекають високу чесноту терпеливості, англіїці досить добре розуміються, проте японці в їхніх очах — народ позбавлений тієї терпеливості. Іх вони добре тямлять від часів великої господарської кризи, що мала місце в 30-их роках, коли сотні тисяч англійських робітників текстильної та керамічної промисловості боролися з жахливими господарськими злиднями, тимчасом як дешеві японські текстильні та металеві вироби хвилями заливали англійські ринки. Все це зродило сильний протияпонський вірус не тільки серед британських промисловців, але також у рядах

(Закінчення на 4. стор.)

### Українські письменники під советами:

В. ДЕРЖАВИН

## Останній український романтик

## Юрій Яновський

(1902 — 1954)

В особі Юрія Івановича Яновського, що помер 25. лютого ц. р. (здається, в Києві) в поглядно не старому віці, на 53. році життя, українське письменство втратило останнього справді визначного белетриста, що він єдиний ще існував під московсько-совєтською окупацією. Ані кілька «недобитків» «вaplітянської доби, як от П. Панч або Ю. Смолич, ані пізніші вивченики «послідовно соціалістичної» ідеології, що серед них О. Гончар видається найбільш обдарованим — не надаються ні до якого порівняння з могутнім творчим хистом Ю. Яновського: супроти нього всі вони виглядають як письменники-дидитанти та слухняні виконавці славновісних директив «партії і уряду».

Проте й серед літературного покоління 20-их років, в якому не бракувало безперечно талановитих белетристів (В. Підмогильний, М. Йогансен, А. Любченко, М. Хвильовий тощо) Юрій Яновський зовсім особливо вирізнявся стихійним духом української національної традиції і високиместетичним рівнем літературної творчості, що сягав всеєвропейських вершин літературної майстерності. Пропоговане «вaplітянами» гасло «активного романтизму» стосувалося насамперед до нього, і саме на ньому трималося. Суттю кажучи, це був не стільки романтизм, як певний літературний стиль, скільки «романтика» в ширшому та насамперед світоглядному розумінні — глибинна пов'язаність з національними традиціями свого народу, здатність добачати в сучасності — і переконливо висловлювати в мистецьких образах — непроминущі риси козацької старовини, той непроминущий народний дух, на якому базувалася мистецька творчість і націологічна думка європейських романтиків. Це виразно виявляється вже від початку літературної діяльності Ю. Яновського, коли він ще виступав у характері новеліста (книга оповідань «Кров землі», 1927) і поета (збірка ліричних віршів «Прекрасна Ут», 1928), причому, попри часті навісміне абстрактну або екзотичну форму викладу, скрізь відчувається величезне напруження національної волі до боротьби, до перемоги, до самотунності, відчувається ентузіастичне захоплення волювими героями, гострими ситуаціями, безкомпромисовим самовиявленням людини — саме української людини. Якщо перший роман Ю. Яновського «Майстер корабля» (1928), складений модними натовді засобами «лівого» літературного мистецтва, з навісміне скомплікованою композицією, вставними епізодами та іншими белетристичними експериментами (почасти навіть репортажним характером),

лишається в основному надхненним тимним конструктивним — не в сенсі совєтського «соціалістичного мурашника!» — корисний для нації праці, а також надто рідким в українському письменстві зразком «морської» тематики, — то наступний роман «Чотири шаблі» (1930) був задуманий у характері української національної епопеї, в якій, на тлі героїчної боротьби українських національних повстанців проти російської білогвардійщини та чужоземної окупації (на Одещині, 1919 р.), яскраво вирізняються монументальні постаті сучасних нащадків гетьманщини, Запорозької Січі, гайдамаччини. Хоч як перелицьовуваний, обрізуваний та «ідеологічно» фарбований совєтською цензурою — цей шедевр літературної творчості Ю. Яновського був не раз передрукований за кордоном, в середуванні національно свідомої української антисовєтської еміграції, як правдивий національний твір, своїм стихійним діпазоном та буняним розкошім образності рівновартісний Гоголеву «Тарасові Бульбі», проте цілковито вільний абиякої такої фатальної для Гоголя — московфільської тенденції.

Пізніші белетристичні твори Юрія Яновського виявляють певний спад мистецької творчості, свого роду «приглушене» звучання тієї самої національної стихії; якщо в циклі новель «Вершники» (1935) знаходимо численні високомистецькі сцени та епізоди, а в повесному романі «Жива вода» — принаймні, численні артистично складені сторінки, то новелі та оповідання останніх років виразно свідчать про свого роду літературну втому, часом навіть примітивізацію. Проте московсько-совєтський більшовизм, що, гостро атакуючи письменника в пресі, все ж такі не зважавався вжити проти нього т. зв. «організаційних висновків», — очевидно, бажаючи зберегти в підсовєтській Україні аби одного-єдиного справді репрезентативного белетриста — помирився в своїх розрахунках. Такого типового для П. Тичини, М. Важана, В. Сосюри, навіть для М. Рильського, нічого підлабузництва перед «совєтською владою» або «старшим братом» в літературній творчості Ю. Яновського аж до кінця не було; аж до кінця він якось спромігався виявляти під накиданими йому совєтськими гаслами та фразеологіями тідну національну поставу правдивого українського патріота.

Тому схилимо голову перед його свіжою моглою з беззастережним почуттям пошани та пієтизму.

## З'їзд комсомолу України

допускають серйозні помилки в своїй поведінці».

Далі газета бажала б, щоб комсомольці вели «непримиренну боротьбу з несоціалістичним ставленням до праці, з порушенням правил соціалістичного співжиття з релігійними забобонами, які ще подекуди існують».

«В діяльності комсомольських організацій і керівних органів ЛКСМУ є ще багато хиб і недоліків. Частина комсомольських організацій погано зв'язана з широкими масами робітничої і колгоспної, шкільної і студентської молоді, мало уваги приділяється піонерським організаціям».

Як відомо основну кількість комсомольців на Україні складають зросійщені міські елементи (на більш як 30 мільйонів сільського населення є лише 500 тисяч комсомольців). Українська ж молодь з слів «РУ» вороже ставиться до московської панщини

(«несоціалістично ставиться до праці») та не дивлячись на терор тримається християнської релігії. А взагалі комсомол, як інструмент окупації, не має глибокого коріння серед широких мас української молоді, тобто і насправді дуже «погано зв'язаний з широкими масами робітничої і колгоспної, шкільної і студентської молоді».

28. 2. 16. з'їзд комсомолу закінчився. Відбувся пленум ЦК ЛКСМУ, обраного з'їздом. Пленум обрав першим секретарем ЦК Шевеля, другим секретарем Дрозденка; секретарями ЦК комсомолу України Кирилова, Тарасова, Валісчу. Також обрано бюро ЦК ЛКСМУ в складі: Валісча, Вузинича, Дрозденко, Кирилова, Кириченко, Король, Моторлюк, Савельєв, Тарасов, Тимошенко, Фольварочний, Цибулько, Шевель.

Головою Центральної ревізійної комісії обрано Яворова.

### Українська белетристика революційного підпілля:

О. ІЛІНСЬКА

## Тінь

(З КНИГИ НОВЕЛЬ: «З РОКІВ ТИСЯЧА ДЕВ'ЯТОТ П'ЯТДЕСЯТИХ», ВИДАНОЇ В УКРАЇНІ 1953 Р.)

Хмари, ніби густим ситом, сіяли над містом дрібненькою мжичкою. Було задимлено, мрячно, неприятно. Густишали передчорні сутінки. В таку погоду хочеться чимдуж у привітний затишок хати.

Святослав і Осип стояли біля трамваєвої зупинки, з байдужим, на погляд, знудженим виразом обличчя.

Раптом перед першим з них вилетіла висока постать чоловіка в елегантному чорному пальті. Цілком безсоромно він влип вицвілими очима в Святослава обличчя... Менші холоднокровному цей погляд зледенів би кров у жилах — такий він був пронизливий, випробувний, глумливо-холодний... І — довгий...

Але Святослав видержав його, ані не кліпнувши.

Тільки як виходили вони до вагону, потиснув Осипові лікоть і шепнув: — Вачив? Тип...

— Вачив.

Але серед різношерстного натовпу, що рухався весь час допереду, він зник їм з очей, і на кілька хвилин вони навіть забули про нього.

І тільки коли через передню площадку протовпилось до виходу багато пасажирів, на мить мигнули безбарвні очі на видовженому виді і чорне пальто їх власника. Вони ж обидва присіли на звільнений лавці.

Знаєш, люблю отак приглядатись людям, а зокрема в трамваї. Відчитувати з облич думки, почуття, переживання. Може, це й не нале-

жить до доброго тону, але подумай: адже в кожній людині вони інші, в кожній свій окремий світ, і він до певної міри відбивається назовні... — говорив півголосом Осип і водив очима по пасажирах, що сиділи навпроти. Був здивований, що Святослав нім разом не підтримав цікавої, з психологічного боку, теми.

А тому не до розмови було. Щось муляло в душі невловиме, мов у темноті комар кусав: чуєш його, але не бачиш, і тим більш він докучливий.

Аж сам себе запитав ввсрті: чи аж так цей погляд збентежив його? Мабуть... Хоч якесь недобре прощуття налягло на груди вже від ранку, мов перед грозою душею повітря.

— Може й без грози на цей раз не обійдеться...

Вони вийшли з трамваю в середмісті.

По-недільному згущена юрба пірвала їх із собою і понесла, мов хвиля човниці.

Відрухово, немов би не він сам, а хтось інший повернув ним, Осип оглянувся.

— Ти знаєш, той у чорному, і той, що сидів цілий час біля тебе, ідуть за нами... — сказав він до друга, але в його голосі не чулось іще ні чверти тону неспокою.

— Направду? В такому разі — швидше... — Святослав приспівш крок. І відразу в душі висміяв нерви, що сіпнулися — це ж, може, цілком випадково... Опанував себе, тіль-

ки кріпше затиснулася рука в кишені на держак пістолі.

Та вже, мов по сигналу, чув біля себе друге повідомлення Осипа, і цим разом слова були приспівшені:

— Ог-го! Чорний прямо через вулицю побіг до автоматичного телефону, другий — іде... Щось, чи не вкараськаєсь ми нині... Швидше!...

Вони скрутили за вугол і далі мало то що не побігли. Зате на самітній вулиці, на якій опинились небаром, — на далеку віддали за собою не бачили нікого.

Пішли нормально. І обом соромно стало, що трохи спанікувались. Це ж бо може й нічого... Напав нестримний сміх, коли пригадали, як розігнали в поспіху сплетені руки кількох жінок.

— Але, — споважнів Святослав, — їди і почекай на мене біля «Дніпра».

— Все таки я сконтрюлюю...

Осип простояв біля вітрини з фотами з десять хвилин. Кидав за той час на боки і в натовп очима, та підізналою не було нічого.

І враз біля нього Святослав.

— Ідемо, все в порядку...

Обернулися і... віч-на-віч стояли з «чорним».

Спокійно проминули його, скрутили в безлюдну вулицю. Посередній зупинились, ніби, щоб прикурити... Глянули боком — «чорний» ішов позаду... Стояли далі. Він обминув їх і звернувся у третю за ними браму. Став на порозі, плечима до вулиці, голову відвернув і глядів на них...

Мов по команді, завернули й подалися назад. Знов злилися з натовпом. Все тривало секунди, і думали, що зникнуло.

Та — коли оглянувся незабаром Осип, поміж морем людських голів пливла за ними й голова агента... Так воно вже й залишається на-

далі: скільки разів Осип не оглянеться, «чорне пальто» посувається за ними, мов тінь...

Ні найгустіше збитий натовп, ні перехрестя, ані роги вулиць, на яких вони скручують несподівано й скоро, — не можуть відв'язати їх від нього...

Іде, як тінь, як сама смерть, перед якою не втечеш...

Смерть? Невже смерть тут найстрашніше? Смішне! Для людей підпілля вона завжди надто очікувана, а тому досить буденна... Напружені струмом, що не знаходять виладунання в заволах мозку, одна об'єднана думка: в цій переважно ворогій товпі один рух — і кілька слів агента поправда за ним озброєних, як інших, які одним ривком можуть схопити за плечі з-заду... Тоді пістолі залишаться тільки холодним, мовчазним предметом і трофеєм у руках ворога...

Не послужить вірним другом в останньому моменті...

І тому, всупереч упосним засадам конспірації, — Осип весь час, постійно оглядається. Святослав цього не може, просто не має сили перебороти звичку втовченої засади, що — слідувати за тим, хто тебе слідить, можна тільки в шибай вистав, коли переходиш на другий бік вулиці, поправляєш щось в одязі, і тільки в кончестій їй рідко — оглядаючись...

Чого він з якоюсь дивною сумлінністю придержується, хоч комедію грати в цьому випадку цілком зайве: адже, що вони про нього впевнені, агент знає від моменту, коли він біля кіна виріс перед ними потворною з'явою... І все ж Святослав безпосередньо оглянутись просто не має сили, залишаючи цю кончестій Осипові.

Розпалена до білого думка чоразу викидає спаленими нагло устами нертерплячі слова:

— Нам швидше треба з натовпу на безлюдну вулицю... Тільки там зможемо від нього відчепитись — в який спосіб, це обом ясно...

— Я дещо тут знаю перехідну браму, може, в ній нам удасться відв'язатись... Поволіше, Святославе, поволіше...

Але ще перед тією бра



## Мінна в СССР:

ДАРКА ОЛЬБІЯ

## Проклята слава

(ДЕНЬ 8-ГО БЕРЕЗНЯ В СССР ВІДЗНАЧАЄТЬСЯ НАЙБРУТАЛЬНИШИМ ПОНЕВОЛЕННЯМ ЖІНКИ)

Советські жінки цього року 8-го березня змушені були відзначити чергові роковини власного свого поневолення. 36 років тому Політбюро РКП(б) та совет народних комісарів, під головуванням Леніна, ухвалили декретом для советських жінок «свято» власного поневолення, назвавши його «днем советської жінки» та призначивши його святкування на 8. березня щорічно.

До 1930 року те свято святкувалося в СССР гучно і врочисто. День 8-го березня був оголошений неробочим днем, а жінок у той день гнали на маніфестації та походи, і тим вони нібито засвідчували свою вірність партії і урядові.

Згодом дана урядову постанову, що в день 8-го березня жінки працюють, але тільки 6 годин, а решта годин призначена на відбуття зборів, мітингів тощо.

Тепер, по війні, в советський жіночий день жінка в СССР працює цілоденно, зате учероги, після важкої, знесилюючої фізичної праці, після вистоявання в черзі за хлібом, вона мусить з'явитися на збори чи мітинг до клубу. Тут вона повинна вислухати довгі, нудні й стандартні промови чи доповіді парторганізаторів, сидіти до глибокої пізньої, брати на себе чергові підвищені зобов'язання за договором на соціалізацію, ухвалювати резолюції вірності та відданості партії і урядові. А ранком — знову йти до колгоспної чи виробничої праці.

При чому змущена вона працювати на важких фізичних роботах — в шахті, на будівництві — виконувати працю звичайного вантажника, муляра чи лісоруба. Советська жінка працює на фабриках, заводах і інших підприємствах слесарем, ковалем, ливарником, теслярем, швецем. В колгоспах жінки від зорі до зорі орють землю тракторами чи кіньми, працюють біля молотарок або махають ціпом. В більшості ж советські колгоспниці змущені застосувати власноручну тяжку працю.

В радонадаваннях, в советській пресі, на фотознімках, завжди фігурують тільки жінки. Вони працюють ланковими, бригадирами, начальницями дільниць, зміниними майстрами, шоферами, доярками, трактористками і т. і. Вони ж фактично і є тим низовим масами, про які пише советська преса. Гляньмо хоч би на світлина, які вміщує «Радянська Україна» на своїх сторінках. Що там побачимо?

В числі від 11 листопада 1953 року вміщена фотознімка під назвою «Колонна трудящих у день свята 7 листопада у Вінниці» — самі жінки. В числі від 12 листопада є знімка складального цеху Харківського тракторного заводу, де показано, що працюють самі жінки. В числі від 16. 11. 1953 року вміщена світлина зборів колгоспу в с. Трибухів, Бловарського району, Київської області, на яких секретар колгоспної парторганізації читає колгоспникам постанови вересневого пленуму. На світлин зображені лише жінки — босі, в жалюгідному одязі, із змученими обличчями та з опаланими плечима. Лише один партійний бюрократ — чоловік! І то — виглядає добре одягненим.

Про переважну кількість жінок на праці в СССР, порівняно з чоловіками, свідчать і німецькі полоненці, які недавно повернулися з російської колони до Німеччини. Вони оповідають, що в колгоспах, радгоспах, МТС і на виробництвах усі найважчі й найбрудніші праці виконують жінки. А де ж тоді чоловіки? Що вони роблять? Вони майже всі мобілізовані до армії, перебувають на роботах на Далекому Сході, заслані до концтаборів, є інвалідами війни, нездібними до праці, або ж загинули на фронті під час другої світової війни.

## Рецензія:

В. ДЕРЖАВИН

## Надзвичайний документальний матеріал

ОЛЕКСА КАЛІНИК: ЩО НЕСЕ З СОБОЮ КОМУНІЗМ? (ДОКУМЕНТИ ПРО РОСІЙСЬКО-КОМУНІСТИЧНИЙ ТЕРОР В УКРАЇНІ). СПІЛКА ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ, МЮНХЕН-ТОРОНТО, 1954, стор. 144.

Як дізнаємося із змістовної передмови проф. В. Плюща, «Головна Управа Співки Визволення України в Німеччині та Крайова Управа СВУ в Канаді вирішили опублікувати нікчеподану працю Олексі Калиніка в українській мові. Одночасно цю працю видає в англійській мові Центральний Комітет СУМ-у в Лондоні. Подані матеріали до англійського видання в деяких розділах поширені, але тексти документів затримані однакові в українській і в англійській мові».

Цілком погоджуємося з opiniєю Головної Управи СВУ, що «ця праця має велике історично-документальне значення; вона не є оповіданням про методи російсько-большевицького імперіалізму в Україні, не є споминами очевидця подій, — вона є значно цінніша, вона побудована на документах, взятих з архіву одного з багатьох районів України».

Не може бути ніякого сумніву, що ця книжка становить надзвичайно важливе документальне джерело для вивчення історії українського народу за доби його перебування під советським ярмом. Це є наймаркантишній документ про політичні злочини московсько-комуністичного режиму в Україні, абики опублікований.

Щоправда, ці документи охоплюють порівняно невеликий час — 1929 — 1933 рр., — але саме той час найважливіше виявив безоглядно нищівну

Ось так виглядає справа «міжнародного жіночого дня» в СССР та й справа самих жінок.

Найбільшою іронією і злісними кпинами над советськими жінками є лютнева постановка ЦК КПСС про день советської жінки в СССР, 8-го березня. Постанову ухвалив ЦК КПСС 25. 2. 1954 року. Вона намагається перекопати советських жінок про те, що лише в СССР, завдяки соціалізму, під керівництвом компартії та советського уряду, советська жінка здійснила власну рівноправність. В постанові ЦК КПСС говориться, що «280 жінок є депутатами до верховних советів союзних та автономних республік, 741 жінка нагороджена сталінською премією, 2348 жінок мають звання героя СССР та героя соціалістичної праці, 9 мільйонів нагороджено орденами та медалями СССР».

Такими методами і такою облудою російсько-большевицька влада «купує» советських жінок, щоб вони не нарікали на власне поневолення, а навпаки — вихвалявали його. А ще в постанові пишеться: «Глибокою повагою користаються в СССР жіночій матері, вони виконують важливе й почесне завдання — виховання дітей, майбутніх будівників комунізму. Високим званням «мати-героїня» нагороджено 41.000 жінок, а медалю «материнська слава» — 4 мільйони жінок».

Яка ж то слава, коли мати мусить власних дітей не бачити дні і ночі, а віддавати їх до дитячих будинків, ясел та садків? Як же вона виховує своїх дітей, коли мати-«героїня» день-у-день на безпросвітній тяжкій праці «рівноправно» з чоловіком виконує і перевиконує плинні? Яка ж то повага й пошана до матері, коли советське МВД навчає дітей доносити на власних батьків? Зрештою, де ж те рівноправство і дбання за жінок перебувають на далекому засланні, в концтаборах?

Нехай дадуть відповідь на ці питання ті, які вихваляються «рівноправністю» та «вільністю» жінки в СССР!

## Плани і дійсність:

## Замість продуктів споживання — гармати

«Правда» від 26. 2. 54. в своїй передовій «Всесвітньо збільшувати виробництво предметів народного споживання» спочатку пише про збільшення продукції згаданих товарів в другій половині 1953 року і про те, які гарні плани існують на 1954 рік. Потім газета переходить до советської дійсності. А дійсність ця така, що «міністерство промислових товарів широкого споживання СССР в січні бжичного року випустило вовняних тканин, шкряного взуття, крацевцьких виробів, верхнього і близького трикотажу менше, ніж передбачено планом, недовиконало місячне завдання добування риби, виробництва м'яса, тваринного товщу, макаронів та деяких інших виробів — міністерство промисловости продовольничих товарів СССР; міністерство машинобудування не справилось з планом виробництва машин для шиття, годинників, роверів, металевих ліжок».

«Місцева промисловість — продовжує «Правда» — Російської Федерації, України, Казахстану, не виконала завдання по випуску посуду, меблів, шкряного взуття, вовняних тканин, близького трикотажу, пральних машин». Потім орган ЦК КПСС «поп'яшає», що «міністерство промисловости продовольчих товарів СССР в минулому році, як відомо, не виконало плану лову риби. Майже всі головні управління цього міністерства, що стосуються рибної промисловости

## Важливий відтинок:

## Розбудуймо фонд АБН!

Кілька місяців тому з усіх боків розпочалася запекла атака проти ЗЧ ОУН, проти міжнародної організації АБН, проти самостійників усіх народів, які не спираються на чужі сили. Приховані сили прагнуть до того, щоб зламати хребет самостійницького фронту і підкорити його волі сторонніх чинників. Самостійницький рух оклеветують, очорнюють, денунціюють як ніби «фашистський, антисемітський, антидемократичний». І це роблять якраз ті, які звикли поклонятися чужим божкам, і які стоять тепер на колінах перед ними. Не диво, що ці псевдо-демократи мають гроші на локусові льокалі й видання, на утримання високоплатних робітників і т. і.; і це тоді, коли вони не мають найменшої підтримки наших вигнанців. Звідки вони одержують усі ті фонди, які обертають на акцію проти самостійницького національно-державного руху? Чому так раптово деяка чужинецька преса, яка досі назвала мовчки приймаля широкі антибольшевицькі акції самостійників, розписалася про розпад АБН? Чому почали й вторувати безпринципові «Вацькавщини», які настільки не мають політичного такту, що аж змішуються в чужі національні справи?

Заворушили різні агентури, щоб завалити тих, хто твердо стоїть на своїх ногах. Бачимо й чуюмо, що всюди просякає керована кимсь чужим дисерсія.

Це діється в той час, коли прязька газета, офіційно чеської компартії «Руде Право», з 19. лютого 1954, розпочала скажену атаку на АБН, повторюючи ті закиди, що й баварське радіо і різні Глазкові. Хто стоїть за акцією розкладу, розбивання? Не стоять, напевно, ані білоруси, ані козаки, ані українські патріоти, але чужа інспірація, чужа рука.

Цій розкладовій акції мусимо з усіх боків протидіяти об'єднаними зусиллями усього патріотичного громадянства. Тут не йдеться про жадний внутрішній фронт, тут ідеться про відбиття атаки чужих сил на суверенітет політики кожного поневоленого народу. Тому єдиний рятуюнок: очиститись і йти вперед.

Основою всякої незалежної політики, між іншим є теж фінансова

незалежність, власні фонди. Хто спирається на чужу допомогу, кожної хвилини може бути її позбавлений — або примушений вести політику «мецената». Ми стоїмо на незмітному принципі — далі вести нашу боротьбу за визволення власними силами і власними фондами. Визвольна справа вимагає, щоб ми втримали наш самостійницький фронт власними силами в кожному відношенні. Українці і інші поневолені народи мусять самі розбудовувати свою фінансову базу — хай лише з тих дрібних лепт, що їх убогі емігранти можуть скласти. Хай це буде скромніше, але своє і певне.

Діяльність АБН вимагає негайної матеріальної підтримки, щоб мати змогу відбити атаку, яка йде на нього. Тому необхідно розгорнути масову акцію організування фінансів для АБН, на його видавничу й політичну діяльність. Треба, щоб прихильники АБН, зокрема за океаном, в найближчі тижні прислали фінансову допомогу на фонд АБН через в-во «Шлях Перемоги», яке опублікує прізвища захитаній, а тим більше — підірваних!

## Підтримайте «АБН-Корреспондент»

Видавництво «АБН-Корреспондент» перебуває у важких матеріальних умовах. «АБН-Корреспондент» виходить періодично — щодва місяці в англійській і німецькій мовах, а неперіодично — у французькій мові. Фінансовий стан є загрозливий! Було б дуже прикро і політично шкідливо, якщо б припинилося якраз тепер у час наступу на АБН його видавничої діяльності. По тій причині просимо і апелюємо до наших прихильників, прийти з негайною матеріальною допомогою Видавництву, щоб можна було продовжувати нашу пресову діяльність.

«АБН-Корреспондент» — це трибуна вільного слова усіх поневолених Московю народів. Якщо це слово замовкне, буде великий удар по нас усіх.

Складайте негайно пожертви, робіть збірки на «Пресовий Фонд» АБН. Якщо в найближчих тижнях не отримаємо підтримки патріотичного громадянства, будемо примушені грунтовно обмежити нашу пресову діяльність, або і припинити видавання нашого органу. Ми працюємо виключно нашими фондами. Закликаємо громадянство складати пожертви теж і на видавці, пов'язані з Конгресом АБН. Бей грошей датки (які будуть опубліковані в пресі) просимо слати за адресою: «ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ» Мюнхен 15, Піндурхтстрасе 205/1, із зазначенням, на яку ціль.

Фінансова Реперентура Української Делегачії при ЦК АБН

## «ЧОРНИЙ ПАКЕТ...»

(Закінчення з 3. стор.)

лейбористської партії, профспілок та самих робітничих мас.

Коли японці заявляли, що Великобританія веде проти них війну, аби знищити господарську конкуренцію та раз на завжди покінчити з Японією, — то в цьому було дещо гіркої правди, яка виходить на верх саме тепер, коли японська торгівля знов стоїть перед відкритими англійськими воротами. З уваги на все це, насущається питання, чи ця сумна історія знов повториться від початку.

Що за страхливий іронію, коли консервативний уряд Великобританії вступає — в нашому випадку, у відношенні до Японії — принцип вільної торгівлі, що його, як відомо, в минулому столітті голосила англійська економічна школа, звана менчестерською, а місцем, яке насамперед на власній шкідливості відчує гіркі наслідки тієї політики, буде якраз сам Менчестер — центр текстильної та керамічної промисловости Великобританії.

## Надіслано з США:

## Відкритий лист до пана редактора Зенона Пеленського

Дорогий Пане Зеноне! Востаннє ми бачилися з Вами приблизно тому п'ять років. І пробачте нам, що ми перериваємо нашу мовчанку формою відкритого листа. Ми навмисно вибрали цю форму, бо міркуємо, що справи, які хочемо з Вами переговорити, є важливі і напевно знайдуть відзвук між багатьма українцями. Можливо, що деякі наші думки будуть відокремлені, що вони будуть тільки нашими думками, тобто думками людей, що колись з Вами сиділи довгі вечори і дискутували про проблеми Українського Визвольного Руху. Якщо пригадуємо собі добре, то між нами не було тоді ніколи розходжень, і ми згідно доходили до спільних висновків, що цей Рух має перед собою таке велике завдання, що тільки концентрація всіх українських конструктивних сил може довести до його остаточного здійснення.

Пригадуєте, як в один морозний сонячний день ми в трійку, вийшовши з табору в Берхтсгадені, йшли в напрямі Бішпфсвізен? Про що ж ми тоді говорили? Ішлося про становище ЗП УТВР в українському Визвольному Рухі і її відношення до ОУНР. Ми тоді, беручи до уваги законні політичні права, з'ясували місце цих двох політичних організацій в українській політичній дії. Не забувайте про це, і ми цього ніколи не забудемо, що ми були приятелями і дуже високо цінили Вашу приязнь і співпрацю з Вами в редакції «Української Трибуни». Ми відчували, що Ваші твердження викликали і з глибокого передумання справи і глибокої та розважної постанови. Ви говорили нам про свої розмови з паном Степаном Бандерою. Ми переповідали нам свої враження від зустрічей з ним. І Ви сказали, що становище Бандери в питанні УТВР-ОУНР, правильне. Для Вас, що завжди вміли і вмієте так прекрасно ставити проблеми і розв'язувати їх, було не ясным, чому УТВР, покликана до життя від ОУНР, претендує на виключення у репрезентації і керівництві української революційної політики, підірскуючи свою ціловитість окремішністю. Ви розуміли, що в цій справі велику роль з боку УТВР грають персональні амбіції і боротьба за впливи. І тому Ви, маючи на увазі добро Українського Визвольного Руху і його спосібність, не могли погодитися на те, щоб цей Рух мав бути будьяким чином захитаний. І Ви вважали, що, скорше чи пізніше, внутрішній компетенційний спір буде позитивно розв'язаний.

На жаль, цей спір, проти всіх сподівань, не був розв'язаний, навапили, від загострилися і доправадив у консеквенції до того, що сьогодні ніякої назву розколу, чи нового розколу. В остаточному, про що ж ідеться? Про скріплення Організації, чи її послаблення? Не забувайте про те, пане Редакторе, що ми обидва ніколи не були і не є членами ОУНР, часами навіть наша причетність до Руху є сприйняттям з деяким холодом. Але це вже інша справа. Ми над тим не боліємо і не сподіваємося отримати патенти на більшість чи меншість українських патріотів. Однак, коли йдеться про ОУНР, як історичне надбання українського народу, ми і справами живо цікавимося і боліємо. Цього права кам ніхто не може заперечити. Останні події, які свос завершення знайшли в двох паралельних виданнях «Українського Самостійника», потрясли нас до глибини душі. Маємо на увазі події в Мюнхені і, імовірно, в якійсь місцевості Н. В якому ж дивному світі поставлено Степана Бандеру, а разом із ним — усіх тих українців, що стояли на позиції ОУНР. «Гомін України» в ч. 9 (250) від 27 лютого 1954 в редакційній статті п. н. «За спокоїнний і тверезий підхід до справи», між іншим з'ясовує: «Могло здаватися, що врешті конфлікт внутрішній Організації буде поладаний і що організаційне життя увійде в новий етап. На жаль, дальший розвиток

людей не виправдав сподівань. В ході чергових розмов дійшло до поновлого загострення, коли то несподівано з боку Л. Ребета було поставлено вимогу, щоб С. Бандера підписав компромітуючу для себе декларацію, в якій він мав би ствердити, що він «ні формально, ні фактично не є провідником ОУНР», що він «відійшов від постанов 3-го Надзвичайного Великого Збору», що він «припинить розкольніцькі акції та буде боротися за українську соборну демократичну державу».

На нашу скромну думку, такі вимоги, якщо вони були дійсно поставлені, звучать дуже дивно і дуже знайомо, викликаючи посямк обридженія. Яка ж знайома вимога самобичуванням! Чи це мала б бути остання вимога? А що відбувалося після неї?

В «Українському Самостійнику», ч. 8 (214), від 21-го лютого 1954 р., в офіційно т. зв. «Двійки» — Л. Ребета і З. Матли — в статті «Послук законів», між іншим пишеться: «Не можна заперечити, а радше навпаки, треба з усім притиском підкреслити, що з ім'ям і особою Степана Бандери зв'язали себе психічно і організаційно незлічимо тисячі українців. Степан Бандера є частиною історії сучасної України; було б несправедливо і не поважно хотіти цьому заперечувати».

І що ж тепер, пане Редакторе, чи це написано щиро? Чи це тільки політичний трюк? Звідки візьмемо стільки бронзи на забронжування тих, що стоять на місці Бандери? Міркуємо, що тієї бронзи не вистачить. Кажуть, що історія повторюється, але в наш час це твердження трохи найвне. Не думайте, пане Редакторе, що ми не розуміємо, що таке демократія. Ми живемо в США, і маємо змогу спостерігати кожного дня демократію в дії. І коли скажемо, що це дійсно добра демократія, то це не є жодне перебільшення чи підлабузництво. Це просто ствердження того, що ми бачимо, і ніхто нас не інспірує, і не платить грошей за роблення реклами цій демократії. Зрештою, хто як хто, але саме Ви знаєте добре, що становить суть демократії.

І ще одне питання. І то питання чи не найважливіше з усіх. Чи Ви думали про те, який відгук у Краю матиме останнє рішення «Двійки»? Міркуємо, що це рішення буде для Краю великою і потрясаючою несподіванкою. Ми тут, на еміграції, творимо духову цілість з Батьківщиною, і справи Краю ставимо на першому місці. Але т. зв. український Мюнхен ставить багатьох українців на роздоріжжі. В багатьох зароджується апатія і нехиті та байдужість навіть до загально-українських справ. Переважна більшість ставить питання: «І що ж далі, сіра українська людина?» І те саме питання ми ставимо Вам: «І що ж далі, пане Зеноне?»

Цього листа пишемо Вам, бо ми з здивуванням знайшли Ваше прізвище в списку тих членів редакції «Українського Самостійника», які змінили свій погляд. Очевидно, Ви погляди могли змінити, це Ваша особиста справа, і ми не маємо наміру перекопувати Вас. Ми просто пишемо до Вас листа, як до нашого давнього приятеля, і трактують цей лист, як продовження наших спільних колишніх розмов, що їх ми вели в редакції, в друкарні чи на спільних проходах. Але ці справи, про які ми тоді розмовляли, цікавили не тільки нас, але й цікавили багатьох українців, читачів тодішньої газети, яку Ви очолювали.

З прихильною пошаною до Вас  
Зенон Тарнавський,  
Богдан Нижанківський

**КОЖНИЙ, ХТО СТОЇТЬ НА ПОЗИЦІЯХ НЕПОХИТНОЇ, ВЕЗКОМ-ПРОМ'СОВОЇ ВОРОТБІ ЗА САМОСТІЙНУ СОБОРНУ УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ, — ПЕРЕДПЛАЧУЄ Й ЧИТАЄ ГАЗЕТУ «ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ»!**

зброї та грошей, обов'язково запровадження «державної позики»; по тому починається документальне висвітлення масової акції, себто т. зв. суцільного розкуркулення, колективізації сільського господарства, метод провадження посівної кампанії — і, в характері логічного завершення московської геноцидної політики, штучно зорганізованій Московю всеукраїнський голод в 1933 році.

Не будемо тут застановлятися на окремих — хоч би яких виразних — документах більшевицької нищівної політики супроти українського села; лише побіжно згадаємо провалі задумовану справу крипичанського селянина С. Миронченка, що він, покликаючись на свою інвалідність, упродовж двох років намагався поновити свої випадково скасовані громадянські права і нарешті, після перебугів аж дев'яток наведених у книжці офіційних документів (із зазначенням в останньому з них «додаток» на 18 аркушів!) таки добився свого — проте запізно, бо вже його на той час засуджено як «контрреволюціонера» і вислано за межі України.

Нас більше цікавлять ті принципові висновки, які безпосередньо випливають із текстового змісту кількох сот наведених у книзі офіційних документів: з одного боку, в лавах обвинувачених раз-у-раз бачимо українських комсомольців, або й навіть «кандидатів» до членства КП(б)У, а з другого боку, цілий зміст документів свідчить, що для реалізації московсько-советської імперіальної політики скрізь використовувалося «на місцях» українських комуністів найбільш яничарського типу. Це здається якоюсь внутрішньою суперечністю — принаймні, під кутом зору офіційно культивованої марксистської ідеології. Проте вся ця загадка суперечності розв'язується дуже просто, наколи усвідомити, що московська політика в підсоветській Україні ніколи

ніякою мірою не керувалася абиякими — хоча б і марксистськими — принципами настановами, але тільки безпосередніми матеріальними інтересами «всеросійського» імперіалізму: «Український хліб продавався за низькі ціни на міжнародному ринку. Тим самим СССР примушував інші країни Європи та Америки паляти свій хліб, бо ті країни не витримували конкуренції з «російським хлібом». А цим самим Москва, за мільйони жертв українських селян, викликала в інших країнах застій сільського господарства, безробіття, страйки, з метою утворення хаосу в світі, для підняття революції в ім'я большевицько-російського імперіалізму. Ось чому большевизм так агресивно поборює приватну власність, навіть мінімальну, як ремісників, кустарів, об'єднаних в держанні кооперативні об'єднання, а селян — в колхозі. Селянинові не дозволяється, на власну ініціативу, власну думку і вільне життя. Коли ж хтось буде думати інакше, то такому за 24 години злікують варстат праці, зруйнують господарство, сім'ю».

Все це для кожного, хто перебуває під советською владою 10-20 років, ніяка новина — якщо тільки він за той час належав до т. зв. «класів експлуатованих», тобто до всієї української людності т. зв. «Української Соціалістичної Радянської» маріонеткової держави, а не до «класів експлуататорів», що практично збігалися в СССР з членами та поміщиками комуністичних партій. Ці останні, навіть тут на еміграції, намагаються поширювати брехливу думку, на чейою «колективізацію» підсоветської України була проведена дуже жорстоко, але наслідки, мовляв, спричинилися до підвищення цілої економічної структури підсоветських українських теренів. Нічого подібного! Державно-капіталістичні засоби, вжиті Московю в Україні, мали на меті виключно колоніальну експло-

атацію українських народних мас та українських природних багатств, і тим самим могли лише скалічити природний розвиток української економіки. Сміємо думати, що навіть по падінні московсько-окупаційної советської влади в Україні, всі потрібні для державного господарства планувальні заходи (за зразком західнонімецьких або американських) доведеться запроваджувати надзвичайно обережно та повільно, узгоджуючи терпітироно аж стихійну ненависть корінної української людности проти ґрунтовно скомпромітованої советською владою «машинізації», «тракторизації», «кооперації», «раціоналізації» тощо — аби ніякою мірою не торсушувати законних інтересів відвічної української хліборобсько-дрібнорослинницької національної стихії.

Тому особливо рекомендуємо всім національно свідомим українцям, на еміграції придбати цю книжку та поширювати її примірники серед, за жаль, ще існуючих українських національно-комуністичних або советифікальних середовищ, — нехай там з документального і історично беззастрешного тексту дізнаються, в якій спосіб обурені Московю українські яничари завжди були й будуть отим Шліфферовим мавром, що він «зробив належне і має йти геть».

Не можемо тут не зупинитися також на самому мовному оформленні опублікованих тут сотень документів. Що вони аж рясніють найкумеднішими русизмами (як «преступний» або «скришувати»), або й такими виразами, що навіть під кутом зору російської літературної мови є непередбаченими (напр., «приурачувати» або «при двоух утримувати») — це нас так само мало дивує, як і принагідні вияви суцільного аналіфабетизму, на зразок таких дивовиж, як «компромітует» або «належати». Проте ми хотіли б привернути увагу на загальний «стиль» цього безбестального шамотіганія, в якому важко сказати, що саме

більшою мірою вражає культурну людину — чи трагічний зміст, а чи справді ваварський і звородній спосіб звжання мови людської:

«Суд ухвалив: Семенівський с/раді та робітничим бригадам необхідно належить перевирити, чи можна дочці куркуля працювати в СОЗ-і, на предмет (!) її вищичення, і перевирити, кому саме належить корова і інші речі, і (!) чи засуджувано Козленко Засило, чи дійсно його дочці, та зробити належні виводи».

Оригінал за належними підписами».

Цілкомто віримо, що дійсно за «належними»! Бо такого падіння культури ще ніколи в світовій історії не було, та й бути не може ніде, крім зрадничького середовища опанованих московським яничарством прошарків поневолених Росією народів. Побіжно зазначимо, що всі документи зхактеризовані етикеткою «закритою секретно» (ба навіть «закритим пакетом доставити») є зредогованим виключно російською мовою — і то досить ґрамотною — хоча б вони походили не безпосередньо з Москви, але від такої собі дніпропетровської сапрана Хатаєвича: в своїх справді чинних наказах Кремль не потребував розмовляти з українськими яничарами українською мовою!

В цілому лишається величезною історичною заслугою ред. О. Калиника, що він спромігся здобути ці документи з архівів советських установ та зберігти їх під час своїх небезпечних мандрювань. Для майбутнього історика підсоветської України ця книга буде незамінним документальним джерелом вірогідної інформації.

До видання додано понад 20 фотокопій цитованих у книзі советських документів. Цікаво, яке враження вони справлять на тих начебто «політичних» емігрантів, що це на сьогодні більшою мірою «прогресивний культурний розвиток» України під московсько-большевицькою окупацією!



# Протести проти самочинства

**Члени і прихильники ОУН, читачі «ШЛЯХУ ПЕРЕМОГИ» з обуренням виступають проти сепаратної дії Двійки (Л. Ребета і З. Матли) та гаряче підтримують Провід ЗЧ ОУН**

ОСТАННІМИ ДНЯМИ РЕДАКЦІЯ «ШЛЯХУ ПЕРЕМОГИ» ОДЕРЖУЄ ЧИСЛЕННІ ЛИСТИ ВІД ЧЛЕНІВ ТА ПРИХИЛЬНИКІВ ОУН, НАШИХ ЧИТАЧІВ І СИМПАТИКІВ, В ЯКИХ ВОНИ ВИСЛОВЛЮЮТЬ СВОЄ ОБУРЕННЯ З ПРИВОДУ НЕЗАКОННИХ, РОЗКОЛЬНИЦЬКИХ АКЦІЙ Т. ЗВ. ДВІЙКИ (Л. РЕБЕТА І З. МАТЛИ), А ОСОБЛИВО З ПРИВОДУ ЗАХОПЛЕННЯ НИМИ І ДР. РІПЕЦЬКИМ, З ДОПОМОГОЮ НІМЕЦЬКОЇ ПОЛІЦІЇ, ВИДАВНИЦТВА ЗЧ ОУН «УКРАЇНСЬКИЙ САМОСТІЙНИК». СЕРЕД ТИХ ЛИСТІВ БАГАТО Є КОПІЙ, НАДІСЛАНІХ ДО СУЧАСНОГО «САМОСТІЙНИКА». ЛИСТИ ПОЛІВ ГОСТИРИ, ЧАСОМ АЖ НАДТО ГОСТРИХ ВИСЛОВІВ. ІЗ ЗРОЗУМІЛИХ ПРИЧИН ПОДАЄМО ЛИШЕ ТІ ВІТЯГИ З ЛИСТІВ, ЩО ДОДЕРЖУЮТЬСЯ М'ЯКШОЇ ФОРМИ ВИСЛОВУ. ОДНОЧАСНО ВИСЛОВЛЮЄМО ВСІМ НАШИМ ЧИТАЧАМ, ПРИХИЛЬНИКАМ ТА СИМПАТИКАМ ЩИРУ ПОДЯКУ ЗА ПІДТРИМКУ.

## АНГЛІЯ

«...Коли я прочитав в останньому числі «Українського Самостійника» про загіт проти ОУН і її славного Провідника Степана Бандери, мене охопив страх і жалість... Я є українцем, що переживав під московською окупацією аж до закінчення другої світової війни і служив у совєтській армії, в 79. залізено-дорожньому батальйоні, в п'ятій бригаді в Далекосхідній краі.

Я пригадую, як під час другої світової війни ім'я Бандери було чути від Владивостока аж до Карпат, на Зеленій Україні і інших краях. Там його лише знають, як наші тутешні демократи на еміграції.

...Я перестав бути передплатником «Українського Самостійника», а натомість від появи першого числа «Шляху Перемоги» стаю його передплатником і прихильником. Пересялаю на руки Вашого заступника 1 фунт і 1 шиллінг як піврічну передплату, а 10 шиллінгів на «Пресовий Фонд».

...Я закликаю всіх моїх земляків дати належну відсіч розкольникам!...

Іван Олександрович Марунчак

«...Ми, бувши читачі «Укр. Самостійника», який являється органом ЗЧ ОУН, від самого початку його появи підтримували його не тільки морально, але також і матеріально та знаходили в ньому духовий корм, який тісно в'язав нас з ідеями Воюючої України».

Довідавшись із цього часпису про стан революції частини його редакційного складу та про цей негідний спосіб переходу нею та надуживаючи його як інструмент для розбиття ЗЧ ОУН та про безпідставне компромітування Голови Проводу ЗЧ ОУН Степана Бандери, а в тому і ОУН як цілості, стверджуємо: Становище, яке зайняв «УС» в сьогоднішні дні в своїй безвідповідальній писанині ніколи не принесе користі українській справі, а лише завдає їй тяжкої вдару...

...Не вважаємо «УС» за такий часпис, яким він був до 20. 2. ц. р. Вітаємо появу часпису «Шлях Перемоги» і запевняємо Вас, що нестигемо не тільки морально, але також і матеріально поміч.

...На перший початок залучаємо до цього листа скромну пожертву у висоті 5 фунтів».

М. Ткачук, М. Титко, В. Нагайло, Т. Могилевич, О. Краєвський, Г. Чопак, О. Масляний, М. Волошиневич, Ю. Катанам, П. Кос, П. Нагайло, М. Сак, Ю. Стєбіва, М. Кузик, В. Михайлович, М. Рос, Т. Цвик, С. Височан, О. Пилипів, Т. Бобеля, С. Козак, М. Кашуба, М. Мулик.

## ФРАНЦІЯ

«Як читач «УС», хочу висловити свої думки, які я висилаю рівночасно їй до Редакції «УС» і до «Шляху Перемоги».

## УНРада переходить до інших рук

(Закінчення з 2. стор.)

секторів. За тими змінами, в секторах залишаються лише засновники УНРади. Всі нові партії приймаються поза сектори і отримують таку кількість мандатів, яка подобається більшості УНРади. За цими новими постановами прийнято вже на цій сесії в склад УНРади партію В. Доленка, з трьома делегатами (В. Доленка, П. Вировський і М. Гладкий), СКТСУ з одним делегатом (Г. Прокопчук) та Селянську Партію п. Архипенка з одним делегатом, що ще не визначений.

Сесія прийняла ще декілька інших змін статуту: утворили новий пост віце-президента УНРади і вибрали на цей пост О. Удовиченка. Кандидат віце-президента — два роки; обмежено кандидату президенту УНРади до чотирьох років; продовжено кандидату Президії УНРади до чотирьох років; узгоджено можливість скликування наряд представників українських громадських і військових організацій та обговорення важливіших проблем.

Керівництво в руках нових людей, але ексекутиву має «тверде ядро».

Виследи сесії внесли, отже, дещо нового в табір УНРади. Найголовніші два пости обійняли тепер О. Войдунчик, як голова УНРади — Представник ОУН (полк. Мельника) і С. Сосонів — голова ВО — Представник УРДП. Виходило б, отже, що найбільше в УНРаді матимуть до говорення мельниківці і урдепівці, але чи вони це справді матимуть — це питання. В ексекутиві УНРади мельниківці не мають ні одного чоловіка, а натомість уендєєвські соціалісти займають найголовніші ресорти. С. Сосонів перебуває постійно в Франції, де має власне підприємство, і навряд чи він зможе багато впливати на роботу ВО. Натомість М. Лівичийський має повну руку в започаткованій ним зовнішній акції, що становить майже одиницю діяльності УНРади.

Лев

ремоги». На мою думку, коли Колегія Уповноважених мала поладити конфлікт, то це не означає, що він мав бути поладжений при допомозі поліції й суду і через забирання часпису «Український Самостійник».

...Я заявляю, що далі буду підтримувати ті позиції, на яких стояли ЗЧ ОУН досюгідні. Коли не можна поладити конфлікт в найближчому часі, то, на мою думку, було б краще лишити це в такому стані, як було досюгідні і зачекати кращої нагоди до поладження конфлікту, а не вносити новий розкол і замішання».

Михайло Кобилицький

## АРГЕНТИНА

«...Колись намовляв мене п. Л. бути представником «УС» в Аргентині. Я сьогодні сам накидаюся Вам з пропозицією виконувати ті обов'язки, але для «Шляху Перемоги». Хай не підє намарно Ваша праця в «УС» і моя — для його поширення. Глибоко вірю, що при допомозі друзів мережа передплатників «ШП» буде тут двічі більша чим мав її «УС»...»

...Всі націоналісти тут крайню обурені методами боротьби п. з. двійки. Крок Ріпєцького — це символ діяння тих «чесних» наших партнерів... Ми кожного дня з найбільшою тривогою коментуємо події у Вас, та держимо надію, що умандатований Конференція Провід не заведе надій членства, та в критичній хвилині міцно і здецидовано держиме керму ЗЧ. Загал членства твердо стоїть на націоналістичних позиціях та виконуватиме доручення. Погоджуюсь (як зрештою і інші), що замір ліквідувати ЗЧ може бути тільки інспірацією ворожих українству сил. Це справді нечуванний засіб «ліквідації конфлікту»!! Справді «демократичні» методи!...

Борис Вітошинський

## НІМЕЧЧИНА

«...Я вже старий віком і дещо мав змогу пізнати. Можу побачити, хто чийого воза тягне. Осмлююся при-

людно сказати, що українці віддані українському націоналізму, які прагнуть вільної України і підтримують боротьбу на Рідних Землях, зістануть далі такими, як були. Вони не покажуть нічого для підтримки цієї боротьби і ЗЧ ОУН під проводом Степана Бандери».

РЕДАКЦІЯ «ШП»

К. Гречкоцій

## США

«...Як працівник небіжжя «Української Трибуни», був я наочним свідком, як безкласовики опанували той часпис, а коли Ви нарешті зорієнтувалися і вліпили за свою власність, вони при допомозі поліції викликали Вас за двері. Тепер сталося так само. Бо вони часпис відібрали теж «законним» способом».

Ілля Чайковський

## КАНАДА

«...До пп. Лева Ребета і З. Матли: ...Ви не маєте ніякого права до «УС», бо він зродився з жертвенності — не з Вашої — а нашої, тобто з уділів і жертв, як членів ЗЧ ОУН, так і загальних українських скитальців, розкинутих по найдаліших закутках земної кулі. Чи українське — соромно називати — націоналіст, а головне, член ОУН, — так поступає?»

...Ви, приславши С. Бандері «розкольників» — приписуєте його нам усім... Ви не маєте ніякого права «із членів ОУН на еміграції знімати обов'язок виконувати накази і доручення від імені Проводу ЗЧ ОУН, під головуванням С. Бандери, бо ж цего Ви їм не дали, коли Ви приписуєте собі, що поступаєте, по «демократичному», і що у Вас диктаторство немає, то на щось подібного має право Конференція ЗЧ ОУН на законоронному відтинку, або Провід ОУН у Краю, а головне — Великий Збір. Провід ОУН із Краю Вам такого доручення не давав».

З давнім дружнім привітом

Н. Н.

## Хроніка:

## В 30-ті роковини смерті Ольги Басараб

В неділю 7. 3. ц. р. Об'єднання Українських Жінок (ОУЖ) в Людвігсфельді, біля Мюнхену, гідно відзначили смерть героїні-жінки О. Басараб, яку замучили поляки у в'язниці 12. 2. 1924 р. у Львові. Залюб. де відбувалася академія, хоч була лише скромно прикрашена, але зате вивчена вщент українським громадянством оселі та гістими з Мюнхену. Вступним словом пані Н. Шупер відкриває академію і одноклассникою мовчанкою ушановано смерть героїні. Змістовну доповідь в історичному аспекті виконала пані Н. Ільницька-О. Басараб, її активну участь у визвольних змаганнях 1917-1920 роках, а описав — в УВО, та мученицьку смерть у в'язниці.

Жіночий хор (17 осіб), зорганізований і керований о. проф. Зайцем, виконав три пісні: «З лихом ми росли, братальні» — обробка О. Заяця, «Ой, попливи, вудко» — народна пісня, обробка бандуриста Михайлова, та «Ой, у полі могила» — обробка для жіночого хору О. Заяця, сольно В. Хомяк (сопрано). Виконання хорових точок — треба з признанням відмітити — було дуже добре, помі-

наючи те, що це був перший виступ хору.

Деклямацію «І все таки до Тебе думка ліне» — Лесі Українки — продеклямувала пані В. Микитин, а «В життя пішла» — Н. Івасик.

Пані Н. Шупер виконала рецитацию «Тиха понура зимова ніч» — рецитация була виконана надзвичайно добре і належала до кращих точок академії. Національним гимном закінчено свято.

З приємністю відмічусь цей гарний почин і велику жертвенність та безкорисну працю нашого композитора і мистецького керівника о. проф. Заяця, якому вдалося організувати жіночий хор, який має всі дані на те, щоб стати добрим хором і гідно репрезентувати українське вокальне мистецтво на чужині. Як нам відомо, українська суспільність матиме нагоду в найближчому майбутньому почути концерт двох сполучених хорів, а саме: «Дніпра» (мужеський) і жіночого під мистецьким керівництвом о. проф. Заяця.

В цьому бажаємо багато успіхів.

І. Ч.

## Курс виховників ЮСУМ-у в Бельгії

Вже від довгого часу відчувається потреба організування достоянчої молоді в Бельгії, як це зрештою є й по інших країнах. В цьому відношенні побіч навчання рідного письма, повинні бути корисну роботу «Рідна Школа» з своїми черговими зайнятками. Однак обмежені умови праці «Рідної Школи» не можуть забезпечити систематичного й повного національного виховання. Це мусть доповнити виховна молодьча Організація. Тому-то заходи КК СУМ-у в Бельгії йдуть в напрямі підготовки потрібних кадрів виховників, без яких не мислима виховна праця серед дітвори.

Щоб розв'язати успішно цю проблему, КК СУМ-у розпочав тепер курс виховників, що триватиме цілий рік, а дозволить курсантам, не перебиваючи своїх основних занять, набратися теоретичних і практичних знань, потрібних для ведення виховної роботи. Цей курс складається з 60 год. аудиторного навчання під час дванадцятих днів у році, а крім того, курсанти мають працювати над собою безперервно, читаючи відповідну лектуру і займаючись на місцях ведення практичної виховної праці з дітьми. Всєю вишкільною й виховною працею керує Крайовий Комітет СУМ-у.

Перші лекції курсу виховників (5 годин) відбулись 28. 2. 1954 в домі

УДК в Брюсселі, при участі десятих курсантів. Після вступного слова голою КК СУМ-у О. Ковалю про важливість національного виховання в умовах еміграції, були подані лекції догловитного вчительського і випробування педагогом панєю І. Петрів, на тему «Що повинен знати виховник», і директором Педагогічного Інституту при УВУ проф. О. Кульчицьким на тему «Психологія дитини».

Пані І. Петрів збирала і подавала багатий матеріал з досвіду виховання вдома та в школі і окреслила завдання виховника в організації. Професор О. Кульчицький в своїй лекції дав наукову характеристику психічних властивостей людини за віковими групами, зупиняючись зокрема на вікових групах дітей. Обидві лекції подані з незвичайною ясністю й легкістю викладу. Курсанти вислухали їх з несподіваною увагою і задоволенням. На кінець вишкільного дня культурно-виступний керівник КК СУМ-у М. Когут дав односторонню лекцію про методи і програму праці на найближчий час.

Початок з зроблений, а далі йшли виступи залежати від намоделюваних і послідовності в праці з боку курсантів і організаторів. СУМ у Бельгії ставить себе на чергову пробу.

О. К.

## В під'аремній Україні

За совєтською пресою і радіо

27. 2. Полтава, Вільше за 1500 юнаків і дівчат Полтавщини висилено, під знаком «добровільності», до Казахстану, щоб опанувати цілині землі та перелогі. Серед «добровольців» — більше за 500 трактористів. Це юнаки й дівчата з Гладжиського, Опішньського, Петрівського-Роменського, Гребенківського, Гоголівського і інших районів.

27. 2. В Донбасі Єнакієвська шахта ч. 1-2 «Красний Октябрь» дотерміново виконала 2-місячний план видобутку вугілля. На рахунок плану на березень, вже працюють шахти ім. Кагановича та «Пролетарій». Вже відправлено 4 ешелонів вугілля поверх плану... на підприємства Москвщини.

Москва — як та безодня. Скільки не кидай у неї — ніколи не вистачить!

28. 2. Як подає радіо Київ, свинарка колгоспу «Червоноармієць», Старобільського району, Ворошиловградської області, написала статтю до газети «Колосисте Село». Стаття має заголовок «Досвідження науки і довід передовиків — усім колгоспам, МТС і радгоспам».

В державі совєтської неволі та кріпавства статті пишуть інші, а свинарок примушують підписувати. Коли ж свинарка стає журналісткою — в нормальній державі вона займає місце серед журналістів, а в москалів... працює далі свинаркою! Так виглядає совєтська «свобода».

28. 2. У Ворошиловграді відбувся черговий тиждень виграшів за обліганнями позики грабунку працюючих, яка носить у москалів гучну назву «державна позика розвитку та відбудови народного господарства ССРСР». Виграші переважно більшістю випали на мешканців РСФСР, хоч тираж відбувся в Україні.

1. 3. Як подає радіо Харків, в Краснограді (кол. Конрад) відбувся пленум райкому партії, на якому обговорювались питання про висвітлювання на сторінках районної газети та стінгазет ходу виконання рішень вересневого пленуму ЦК КПСС. Конференція підкреслила, що в колгоспах ім. Хрущова, «Червоні Лани» та ім. Леніна стінні газети виходять не регулярно, а рівень їх — дуже низький. В газетах відсутні критика й самокритика...

І на полі пращою, і до газети пишати, та ще сам себе й критикує... Такого життя, напевно, в «капіталістичному пеклі» немає.

5. 3. Радіо Київ оповідає про життя Київського «Суворовського училища», в якому виховуються юнаки — «суворовці» — майбутні старшини совєтської армії. В училищі навчається тільки про «великих» російських полководців, в першу чергу — про Суворова, Кутузова, Петра І, навчається російській мові, літературі, «ленінської військової стратегії», військових наук на ґрунті марксизму-ленінізму.

## По СССР і поневоленних ним країнах

Хроніка подій

28. 2. Міністерство промисловості будівельних матеріалів приступило до виготовлення для радгоспів і МТС житлових дерев'яних будинків, які можна розбирати, перевозити та збирати. Терміном першого півріччя буде виготовлено 133 тисяч квадрат. метрів таких будинків, призначених для степів Алма-Ата, Кустаная та Приамур'я, в яких мають жити нові поселенці, що йдуть для опанування цілиніні земель та перелогів.

Можна собі уявити, яке то життя буде молодих невільників у тих батраках!

28. 2. Президія Верховного Совету та совєт міністрів РСФСР 27. 2. 54 розглядали питання про підготовку й переведенню свята 300-ліття воз'єднання України з Росією. Головою комітету призначено голову совета міністрів РСФСР Пузанова, Олександр Михайловича. До комітету увійшло аж 59 осіб.

Кампанія поневолення України посилюється. Москва не довіряє «нацменським» новітньому комітету, що створений був 6. 1. 54 року в Україні. Московський ювілейний комітет — більш надійний!

1. 3. Із Сталінабаду повідомлено про те, що там відбулася 4-та сесія Верховної Ради Таджикиської ССР. На порядку денному стояла низка питань. З них головні — організаційні та заходи по поліпшенню «народної освіти» (себто совєтської шкільної пропаганди).

2. 3. Майстри заводу ч. 2 тресту «Російські Самоцвітні» виготовляють два великі герби — УССР та РСФСР. Герби виконуються на честь 300-ліття «воз'єднання» України з Росією. На заводі також виготовляється спеціальна скринька з самоцвітами, на якій буде золотом та самоцвітами вирізьблений напис: — «300-ліття воз'єднання України з Росією».

Москалі на такі речі справді неабиякі майстри!

3. 3. 54. По всьому ССРСР проходить зустрічі виборців з кандидатами до

Верховного Совету ССРСР. В першу чергу такі зустрічі відбуваються в поневоленних Росією народів «союзних» республік. В Менську (Вілорусь) відбулась зустріч з Антоном Курятником, знаменитим ланковим колгоспу ім. Молотова. В Тельшійським районі Литовської ССР виборці зустрілись з кандидатом у депутати — директором МТС Б. Рушасем. Подібні зустрічі відбулись в Грузинській, Вірменській, Казахській, Комі (АССР) та інших республіках.

5. 3. Виступи литовських майстрів мистецтва в Москві викликали велике захоплення в глядачів. Державний драматичний театр Литовської ССР показав вийдачу п'єсу «Вороги».

З багатокіткової історії відомо, що культура та мистецтво поневоленних Московю народів завжди були на вищому рівні, ніж у москалів. Росія весь час привласнювала собі чужу культуру.

6. 3. Всі газети ССРСР повідомляють про пленум ЦК КПСС, який відбувся в перших днях березня ц. р.

Пленум вислухав та обговорив доповідь М. Хрущова про дальше збільшення продукції збіжжя в ССРСР та про опанування цілиніні земель і перелогів.

На вересневому пленумі Хрущов натисав на тваринництво, підвищення врожайності картоплі, ярини, створення кормової бази. Зернове господарство ССРСР, за словами Хрущова, перебувало в найліпшому стані. На березневому пленумі цього року виявляється, що зернове господарство ССРСР є а зовсім незадовільному стані і вимагає особливих заходів.

7. 3. Закінчилась всесоюзна нарада активу працівників морської та річної флотії. В нараді взяли участь Маленков, Хрущов, Каганович та міністер морської і річної флотії ССРСР А. Шашков.

7. 3. Президія Верховного Совету ССРСР призначила Рижова Микиту міністром промислових товарів широ-

кого склад учнів, у переважній більшості, української національності, але «училище» повністю зрусіфіковане. Викладачі — виключно росіяни.

5. 3. Московський кореспондент «Радянської України» повідомляє, що з Хмельницької області УССР до Ленінського району Підмосков'я прибула велика група колгоспників для вивчення «передових метод праці»...

9. 3. В районному центрі Ланчик, Станиславської області, відбулась районна нарада працівників сільського господарства. Голова райвиконкому Кусенко зробив підсумки про «досягнення» сільського господарства району та накреслив перспективи на майбутнє... На зарядженні компартії на тепер по всій Україні проходять повільні різні конференції, з метою якнайбільше виснажити Україну.

10. 3. Людність столиці України — м. Києва відсвяткувала 140-ліття дня народження Т. Г. Шевченка. В Державному «літературно-художньому музеї ім. Шевченка» існує спеціальний відділ, в якому виставлено експонати про «зв'язки Шевченка з передовими людьми Росії»... Та українці все одно тій «виставці» не вірять.

10. 3. У Кримській, Одеській, Кіровоградській та Закарпатській областях України розпочалась весняна посівна кампанія.

кого ажитку ССРСР. З цієї ж посади звільнений заступник голови совета міністрів ССРСР А. Н. Косигін.

7. 3. Напередодні 8 березня всі москвичі крамничі були прибрані великими транспарантами з написом: — «Продаж подарунків до міжнародного жіночого дня». В крамничках продавалось «подарунки», вази, чаші і склянки з кисті.

Добрі «подарунки»!

8. 3. Із Фурту Шевченка, на Каспійському морі, повідомляється, що мешканці Фурту відзначили 140-ліття від дня народження Тараса Шевченка й творчість поета.

8. 3. Радіо Москва подає відомості про журнал «Робітниця», якого перше число вийшло 40 років тому і було створене з ініціативи Леніна. Вже тоді журнал закликав жіноцтво до революційної боротьби та до «організування» всієї робітничої класи.

Таким чином це в ті часи москалі Ленін, Крупська та всі бальшевицька компартія переводили через журнал «Робітниця» руйнівницькі дії проти рідного життя та за деморалізацію жінок.

9. 3. Відбувся в Москві 7. тираж розграту п'ятої державної позики «розвитку та відбудови господарства ССРСР». Розіграно 2 мільйони 502 тис. виграшів, загальною сумою 638 мільйонів 495 тис. карб.

10. 3. За еквідоленням із Краснодари, (кол. Еватимонадар) по верхній течії допливу р. Кубані — Лабі — пливають вже перші плоти лісу.

11. 3. До Іркутської області прибула нова група переселених «добровільно» з України — в кількості 150 родин.

11. 3. Державне видавництво політичної літератури видало 3-мільйонним тиражем постанови березневого пленуму ЦК КПСС, який відбувся 2 березня 1954 року.

## Репортаж:

ЄВГЕН РЕН

## Мої подорожі по Німеччині

Боденее, — кому не відомо воно хоч би з образків, хоч би з географії! Весна 1954 р. Стою над берегом його і дивлюсь на прекрасний вид. За озером, по стороні Швайцарії, прекрасна панорама Альп. Вони нагадують теперішню барвою величезний медовник, пошпаний де-не-де цукром. Це рештки снігів борються перед наступом невмолимої для них весни.

Природа будитьсь з довгого сну. Нагло дзвінко сміються біля мене малі діти. Знайшли вони мушкету (чепелашку), яку вимулили розбурхати вітром хвилі озера. Розкрили її панцир-хату і відпустили одну половину. Аж тоді жалко стало одній дитині безборонної черепашки, та й каже: — «Ми вирвали її з її хатки, вона бідна змерзла на вітрі, киньмо її знову у воду!» Радісно кидають її високо вгору. Та не так легко дістаться черепашці додому. Ще вгорі кидається на неї ціла юрба мей, — не знати, чи поїли її, але щось долетіло ще до води, а тоді кинулись до неї місце чорні качки та білі лебеді. Здається, що все озеро, всі його жителі завзялись на бідну черепашку



## Чому не дійшло до поєднюючої дії Трійки?

(Закінчення з 1 стор.)

продовжувались переговори. Але Л. Ребет і З. Матла, не ждучи на їх остаточний вислід, розпочали сепаратну дію «Двійки», виступаючи як Колегія Уповноважених, без участі і проти згоди третього, без апробації її передатих функцій з боку Проводу ЗЧ ОУН, всупереч тому, що самі зони підписали в документі «План і уточнення...» — і створюючи новий розкол, всупереч бажанням Організації на Батьківщині. 13. лютого ц. р. вони й формально зірвали переговори в справі «Трійки».

Розкольніцька дія «Двійки» — Ребета і Матли — повністю розкриває цілі, які були в них та в їх протрії, від самого початку: під прикриттям поєднання, захопити ЗЧ ОУН і покласти їх тим шляхом, яким іде група ЗЧ УГВР. Коли ж це не пощастило — то відколотися бодей частину, підкосити ЗЧ ОУН, створити заміщення. На опанування цілості цієї бодей значної частини Організації сепаратною дією «Двійки» ніхто, ознайомлений з справою, рахувати не міг. Залишається другий план — творення нової диверсії асердині визвольного революційного руху, підніваючись цим разом під ім'я ЗЧ ОУН «двійкарського» типу. Першим наслідком мало б бути послаблення ЗЧ ОУН, підкошення їх політичної діяльності.

Ця акція, що по суті є продовженням рами такої самої попередньої роботи групи ЗЧ УГВР, виступає об'єднаною підпільною «підприємство» авторитетів й рішенням Проводу ОУН на Українських Землях». Це піднімання не тільки розриває на політичній розкладові роботи і збільшення її наслідків за кордоном, але й свідомо націлено значно далі. По-перше, цим способом хочуть вбити «лині» між ОУН на Українських Землях і ЗЧ ОУН, порізати дві частини Організації. Це вибивається в цій акції на перший план. «Двійка» і «двійкарі» стараються створити, в імені Проводу в Україні, такі доконані факти, які були б предметом конфлікту між обома частинами ОУН та перекидали на Провід у Краю відповідальність за ту розкольніцьку акцію і її наслідки. Зокрема все концентрується на тому, щоб усіма засобами створити протиставлення між Коалем і Вандерою як бодей викликати враження, що існує між ними конфлікт. В наслідок того мусіли б прийти внутрішній боротьба, розклад і цілковите послаблення обох частин і цілості визвольного-революційного руху. Такі були б остаточні наслідки, якщо вдалося створити конфлікт між ОУН у Краю і ЗЧ.

Шкідливість цілого плану не поменшує твердження групи «Двійки» — ЗЧ УГВР, що вони хочуть переформулювати ЗЧ ОУН і вдержати ед-

ність із Краєм, а тих, що не підуть за ними, звести до ролі відрізаної від Краю, еміграційної групи. Вони це сполучають із прищеплюванням закордонній, а через неї — і красній частині Організації протинаціоналістичних, промарксовських позицій в ідеології і програмі і рівнож орієнтації на чужі сили, узалежнювання Руху від них, резинації з незалежності політики Визвольного Руху. За тим ніколи не підуть карди націоналістів, ані в Краю, ані за кордоном. А якби пішли, то це рівнялося б ідейно-політичній ліквідації Націоналістичного Визвольного Руху. Тому ніхто не згадує шкідливості намірів розкольніцької групи, хіба тільки одне — їхня безвиглядність на успіх.

Яку рішучу відсіч зустрінула розкольніцька робота «двійкарів» з боку загалу націоналістичних кадрів та всього патріотичного громадянства на всіх теренах — не доводиться з'ясувати. Вона видна скрізь. Але так само й кадри ОУН в Україні рішуче відкидають розкладові почини тієї групи. Для ілюстрації і на закінчення, наведу уривки з листа з Краю з літа 1953 р., з відповіддю на звернення групи ЗЧ УГВР до IV Конференції ЗЧ ОУН з тими закидами, які тепер на сторінках «УС» повторює «Двійка»:

«...Назованим панам» розкольнікам за кордоном слід довести до відома: ніколи ніхто з нас не виступав проти Проводу ОУН у Краю, чи його долови... Ніколи ми не доставили доручення із-за кордону не повинувати Провідникові ОУН на УЗ, а навпаки — доставили строгі інструкції повністю підпорядкуватися йому. А як же ж поспувають пани закордонні розкольніки? Вони не то що перенесли і зашпелли закордонного бакцила розколу і гнилизни на здоровий організм красної ОУН, а прислали Провідникові ОУН на УЗ становище чужосторонніх чинників, в якому чорним по білому написано осудження політики ЗЧ ОУН і висловлювання недовіри провідникові Вандері. Ось де заклопана «демарш» ЗЧ УГВР на IV Конференції ЗЧ ОУН, як не червоном наклепницьким випуском розвідного базару... Якого заїця задумали застрелити автори того пасквілю, ми знаємо... Ми доклали і доложимо всіх зусиль, щоб зберігати і дожити ОУН у Краю... Свідомі повної відвічальності перед історією і перед тіннями впадших Друзів, мусимо недозволено заявити, щоб ніколи не погодимося з тим, щоб ОУН стала сліпим знаряддям тих, які саму концепцію самостійності України намагаються злітати з поняттям різних КІАБ-ів, чи інших Комітетів Визволення Народів Росії...»

## Українці в Німеччині:

### Безугавна праця

Одним із найбільших осередків, де живуть українці в Німеччині, є Новий Ульм. Новоульмська українська оселя нараховує 650 осіб, в тому числі 223 дітей, 112 хворих, 32 інваліди.

Майже всі громадяни живуть з німецької допомоги. Мешканці оселі завжди виявляють своє зацікавлення політичним і громадським життям. Мають дві парохії (греко-католицьку очолює о. Василь Турковид, православно — о. Михайл Гільтайчук). Активну роботу проводить МПВЕН, що його головою є п. Іван Дяченко. Також і тут існує опозиція, що в дійсності сама неспроможна дати щось позитивне, а обмежується тільки на голословний псевдокритиці.

Існують тут також різні громадські організації, які ведуть, за своєю спроможністю працюю. До найактивніших належать: ОУЖ, СУМ, ЛСП. Прикро, що поважна військова організація — СУВ — занепадала, бо всередині, між членством і головною управою, немає співпраці. Це, мабуть, вина випадкових людей, які опинилися в Головному Управі СУВ. Задовільно працюють допомогові організації УСХС і Харітас. За допомогою о. В. Турковиди голова ОУЖ пані О. Качмарська зорганізувала українську школу і садок.

В Новому Ульмі відсвятковуються завжди своєчасно всі національні свята. Іноді під час підготовки свят постає маленьке непорозуміння, бо деякі особи люблять давати багато парад, але коли доводиться починати працю, — їх нема. Відомо, що часто ті, які люблять багато говорити, мало роблять.

В січні з усіх підготованих свят слід відмітити свято 22. січня, на якому дуже гарний реферат виготовив п. полк. М. Чоботарів. Він у своєму рефераті скарарактеризував усі етапи Української Визвольної Бороти, кінчаючи останнім етапом боротьби — ОУН, УПА, УГВР.

Другим святом, яке також відбулося з участю численної німецької публіки, було свято Коронації Данила. Ректор УВУ проф. І. Мірчук виготовив реферат німецькою мовою. Заходами голови святочного комітету п. Петра Прокопова також була підготована гарна мистецька частина, в якій виступали найкращі українські мистецькі сили, як от оперова співачка пані Гавриленко і оперовий співак п. Руснак.

П. В.

### ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

В ч. 3 «Ш.П.», за 14 березня 1954 р. в Завіт ТПН, у пункті 2, в сьомому рядку помилково надруковано «підпорядковане закордонному», замість правильного — «закономному». ТПН і читачів за зброблений недолуг просимо вибачити. Редакція

## ВСІ НА МАНІФЕСТАЦІЮ АБН

Велика маніфестація АБН

відбудеться з нагоди 10-ліття АБН й відкриття Конгресу АБН у суботу 27. березня 1954, о год. 18-ї в залі Kolpingstr. 5, — зупинка Karlsplatz в Мюнхені.

Промовлятимуть: Ярослав Стецько, Белі Каюм-хан, голова Туркестанського Об'єднаного Комітету, генерал-полковник Ференц Фаркаш, голова Мадярського Визвольного Руху, проф. д-р Дюрчанський, голова Словацького Визвольного Комітету, д-р Дм. Вальчев, був. держ. секретар, член Президії Болгарського Національного Фронту, проф. Р. Островський, голова Білоруської Центральної Ради, ред. Й. Гітис, голова Литовського Руху Відродження, князь Ніко Накашидзе, член Президії Грузинської Національної Організації, В. Скайєт-ляус, литовський генерал, Ярослав Мисливець, представник Чеського Руху «За свободу», Г. Албанда, хорватський генерал, козацький та представник інших поповнених народів. Прийдіть усі на маніфестацію, щоб засвідчити свою солідарність з воюючою Батьківщиною!

## Мої подорожі по Німеччині

(Закінчення з 5 стор.)

Частого кола машини, яке перерізає її нугу біля коліна так жвавило, що майже перетягло цілу кістку. Майже жадної надії на рятуюнок. Однак спробували такі лікарі не ампутувати ноги, маючи 1/1000 надії, що така рана може зрости. І сильна здача українці, здорова кров і жакливі піврічні терпіння в лікарні перемогли страшний працю зубів машини, і кістка зрослася. Це було майже чудо медицини. Крім цього, діточина мала ще поширену руку, але вже не так важко. Тепер відсилають її в університетську клініку, здається — показати це диво студентам. Оповідь дає вона про це досить спокійно, але мимоволі здрігався, як описує свої муки в лікарні. Тепер признали їй нездінність до праці на 30%.

Пишу, нотую подібні «пригоди» скитальців та й їду до третьої станції — до Ульму. Знаю, що там голова Станції був у лікарні.

На три станції — троє голів важко недужих, або ж інвалідів праці. Один з них читає мені листа з Америки. Дістав його від кузена. Той пише, що вже купив гарну кам'яницю в США за стільки-то тисяч доларів, купив вже й авто, машину-холодильну до кухні, телевізійний апарат і щось там ще — вже не тямлю — за 1000 дол. — рівно за 1000. Себто видав на це «ще щось» якраз стільки, скільки тут треба на прожиток родини впродовж двох років. — Ой, Кузени дорож в Америці!... якби то ви знали, як це прикро, що не можна всім допомогти. Сім пісати стільки ліків, скільки їх треба, — то, може, замість купити

## МТС-и та їх справжня роль

(Закінчення з 2 стор.)

в колгоспах, де рівень механізації робіт дуже високий, на оранку і збирання урожаю із 100 га потребується 85 чоловікоднів. Але потім на переробку зерна на немеханізованих токах на 100 гектарів потребується витрати чоловікоднів вдвічі більше. Раніше, за часів невисокої механізації, коли український селянин оран землю звичайним дволемним плугом і парю кінми, потребувалося на 1 гектар лише витратити 1,5 чоловікоднів. А тепер, при механізації, коли орють потужними тракторами, за яким тягнеться п'яти- або й восьми-миліметровий тракторний плуг, — треба витратити на 1 га 0,85 чоловікоднів. Зовсім не велика різниця, коли додати ще до цього пального для трактора і оливу. Треба мати спеціальні майстерні для ремонту тракторів з обслуговуючими спеціалістами. Треба мати автомашини, які возять на поле для тракторів пальне, для

трактористів спеціальні буди, щоб спати і т. і. Скільки ж потребується затратити чоловікоднів тепер, щоб виорати 1 га землі? В усякому разі більше, ніж 1,5 чоловікоднів.

Раніше селянин збирав урожай якнайкорше. На східних землях України до 19 серпня, тобто до Спаса, вже не тільки хліб був змолочений, але навіть і ярина в городах була зібрана. А тепер, як визнає сама совєтська преса, терміни збирання врожаїв розтягаються на 40-50 днів пізніше визначеного часу. Отже, врожаї збираються десь аж у вересні і жовтні.

Так на ділі виглядають справжній стан і справжня роль МТС з їхньою потужною механізацією в справі розвитку й швидкого піднесення сільськогосподарства. А вся річ у тому, що МТС є радше політичним, аніж виробничим знаряддям у руках кремлівських можновладців.

## Большевицькі вибори 1954

(Закінчення з 1 стор.)

дидатами в депутати, що були висунені по республіках, зустрічаємо тільки два прізвища військовиків. Естонія висунула адмірала Кузнецова і Карело-Фінська ССР — маршала Мерецькова.

На цьому тлі дуже цікавим документом є «Одвертий лист до оржунних виборчих комісій» з 6. 2. 54, підписаний прізвищами п'яťох маршалів: Бульонного, Булганіна, Василевського, Ворошилова, Жукова. До цих прізвищ додано обрамування з 15 інших підписів, тобто решти 7 із згаданої вище дев'ятки та ще таких членів ЦК КПСС: Кириченко, Михайлов, Пономаренко, Пospelов, Суслов, Ша-

### ДІМ УСТАНОВ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО РУХУ СКОРО БУДЕ ЗАКІНЧЕНИЙ

В наслідок гострої зими та великих морозів протягом м-ців січня й лютого будівельна фірма, яка будує Дім Установ Українського Визвольного Руху в Мюнхені, мусіла стримати працю і тому відталося і викінчення самого будинку. Останнього тижня будівельну працю знову відновлено і в цю хвилину, як пишемо, вже п'якінухоту четвертий поверх.

Значно, що наші читачі й прихильники, як жертвовані, а тим самим і співласники будинку, цікавляться ходом робіт, в наступному числі ми помістимо більшу інформацію

«Ш.П.»

«ще щось», пісали до цієї старої Європи... для тих, що їх викинули хвилі війни, як ту черепашку — хвилі Бодензеє; вони ж невинні, що доля змусила їх бути без рідної хати, без Батьківщини, серед чужої країни.

## Пожертви

Своїми щирими жертвами українська громадськість допомагає розбудові «Шляху Перемоги».

### НІМЕЧЧИНА

#### Табір Бравнінштадт:

Збірщик: Час Петро. Жертвodawці: по 5.- нм: М. Недбала, Ф. Мельник, О. Стасюк, А. Мельник, по 2.- нм: П. Час, О. Стасюк, 1.50 нм: Ф. Непійвода, по 1.- нм: С. Кулик, Гайдук, І. Яремкевич, О. Шимонювич, П. Крамар, І. Целюх, А. Кулик, В. Роман, О. Данилюк, О. Мішчишин, А. Миколів, І. Костів, 0.70 нм: О. Буцак, по 0.50 нм: А. Правосла, Т. Мельник, А. Долинський, Г. Гопачило, І. Чиняк, О. Артичук, Е. Цап, В. Настюк, В. Дурган, І. Кісіль, 0.20 нм: Амбразас.

Крім того на весілля п. Шимонювича Осипа зібрано 10.50 нм. Збирав О. Стасюк.

#### Табір Ессен:

Збірщик: Іван Лозовий. Жертвodawці: 10.- нм: І. Лозовий, по 5.- нм: В. Січко, П. Варліт, 3.- нм: І. Школьник, 2.50 нм: П. Гілетта, по 1.- нм: Д. Брука, В. Кучеренко.

#### Табір Гамбург-Фалькенберг:

Збірщик — Петро Юрків. Жертвodawці: 5.- нм: О. Томашицький, по 2.- нм: Т. Балків, П. Юрків, С. Левчук, В. Калакуняк, Т. Шацько, по 1.- нм: О. Старащук, Р. Пей, І. Павлюк, по 0.50 нм: П. Луценко, Б. Мурованый, С. Гнатичин, П. Івасенко, С. Мікіч, Ю. Посталюк, М. Вакай, М. Демчук, С. Стих, М. Садовий, К. Мельник, М. Фроляк, М. Предчук, С. Селецький, І. Макарович, Ю. Бабій, по 0.30 нм: І. Кудрик, М. Жарківський, Ю. Падалька, Т. Ващак, М. Колевич, А. Данишин, Г. Крупчак, 0.40 нм: М. Березюк, по 0.25 нм: В. Сеньюк, В. Панькевич.

#### Табір Нойштадт (Гольштайн):

Збірщик — І. Цембровський. Жертвodawці: по 5.- нм: І. Цембровський, К. Висоцький, М. Трегубенко, М. Вілик, П. Валчук, по 2.- нм: С. Поперечний, І. Шпілей, М. Пограничак, 3.- нм: А. Пана, по 1.- нм: М. Сідора, Т. Нарепека, Е. Осадчук, С. Падучак, А. Мисник, по 0.50 нм: М. Дворянин, П. Кондра, М. Богославец, І. Шапала, М. Кіляр, 0.30 нм: В. Бартків, 0.20 нм: Н. Розумейко.

#### Табір Райне-Геллендорф:

Збірщик — Григорій Хомяк. Жертвodawці: 3.- нм: І. Осмак, 2.50 нм: В. Василега, 2.- нм: І. Малицький, по 1.- нм: М. Шушув, І. Дікун, І. Білан, М. Ризанович, С. Скрипичка, М. Курій, по 0.50 нм: Р. Романович, Г. Хомяк, І. Іщичко, Ю. Кузьмович, А. Вовк, 0.40 нм: В. Крашечков, Б. Бакал, 0.30 нм: Р. Суховий, 0.20 нм: П. Крицький, 0.15 нм: О. Дубович.

#### Табір Вестгофен (коло Кельну):

Збірщик — В. Москвьяк. Жертвodawці: 2.- нм: В. Москвьяк, по 1.- нм: А. Федоренко, В. Русин, О. Пиптик, А. Ярьомолко, 0.50 нм: І. Мендзюк.

#### Табір Кірхгайм-Тек:

Жертвodawці: 3.- нм: Ф. Антончак, по 2.- нм: М. Ломацький, І. Качор, Я. Трушчик, 1.50 нм: К. Чич, по 1.- нм: В. Куриляк, С. Гішак, О. Саган, І.

Кондратенко, А. Фінацький, В. Деманюк, П. Грицюк, по 0.50 нм: М. Козар, К. Ковба, І. Чибель, Е. Лобряньська, А. Косина, П. Кліщенко.

#### Табір Амберг:

Збірщик — Д. Гіча. Зібрано разом 15.50 нм.

Ж.

М. Писцинський, Берген — 10.- нм. Я. Шевчук, Мюнхен — 10.- нм.

### АНГЛІЯ

Наші читачі з Англії пишуть: «Одержавши перше і друге число «Шляху Перемоги», бачимо з прочитаного, що «Шлях Перемоги» заступав собі самі ідеї та позиції, які заступав колишній «Український Самоствітний», тим самим вітасмо появу «Шляху Перемоги» і на розбудову пресового фонду жертвуємо по 10 шilling. Жертвували: О. Довбуш, І. Карчевський, М. Демис.

Пан М. Ткачук, Надвергамптон, Англія, переслав нам листу пожертна на пресовий фонд «Шляху Перемоги». Жертвodawці: 1:00 ф. — Ю. Катиман, по 10/- ш: Т. Могилевич, О. Кравець, по 5/- ш: М. Ткачук, М. Титко, Профр Кос, М. Кузик, Т. Бобеля, 3/- ш: О. Пилипів, по 2/6 ш: В. Нагайло, М. Волошиневич, П. Нагайло, М. Сак, Ю. Стебіава, В. Михайлишин, С. Козак, М. Кашуба, М. Мулик, по 2/- ш: О. Масляний, М. Рос, Т. Цвик, С. Височан, 1/6 ш: Г. Чопак.

Проф. І. Ратушний — 10.- дол., М. Романів (Дербі) — 9 ш., М. Ховзун (Бірінггем) — 1 ф., Ф. Іванус (Манчестер) — 1 ф., М. Марунчак (Редінг) — 10 ш., М. Мельничук (Ковентрі) — 5 ш., І. Сташків (Лонгтон) — 4 ф., В. Бурбела (Дербі) — 1 ф., М. Сеньків (Буртон) — 7 ш., М. Аннюк (Брадфорд) — 3 ш., М. Мусанович (Гудесфільд) — 10 ш.

### США

З. Тарнавський, Дітройт — 1.- дол., Ілія Чайківський, Дітройт — 1.- дол. Всім жертвodawцям складаємо щирю подяку.

#### Видавництво «Шлях Перемоги»

### НА ВИЗВОЛЬНИЙ ФОНД

#### Англія

З нагоди вінчання П-ва Анни й Івана Луговських (Лестер), з ініціативи п. Я. Маця, гості склали на В.Ф. — 6 ф. 10 ш.

З нагоди хрищення Євгена — сина П-ва Л. і А. Кулик (Лідс), з ініціативи п. Г. Машталіра, гості склали на В.Ф. — 2 ф. 15 ш.

З нагоди вінчання П-ва Медичких (Лестер), з ініціативи п. В. Медичького, присутні гості склали на В.Ф. В. Салак — 1 ф., Я. Чубатий — 1 ф., В. Медичький — 10 ш., П. Дюк — 10 ш., М. Мохун — 10 ш., М. Дюк — 5 ш., Г. Діма — 5 ш., В. Наконечний — 5 ш., М. Ващинський — 5 ш., М. Трушчик — 5 ш., Г. Ткачук — 5 ш., М. Задорюжний — 5 ш., М. Бачинський — 5 ш., В. Гнатківський — 5 ш., Т. Яцюк — 5 ш., В. Михайлик — 2 ш., М. Соломка —

2 ш. 6 п., І. Лагодинська — 2 ш. 6 п., Е. Р. Лагодинський — 2 ш. 6 п., В. Енгарук — 2 ш.

З нагоди виїзду П-ва Пилинкі (Галіфакс) до США, під час прощального вечора, з ініціативи п. М. Колубінського, гості склали на В.Ф.: В. Колубінський — 10 ш., М. Колубінський — 10 ш., В. Шварок — 10 ш., Д. Горне — 10 ш., М. Алексевич — 2 ш. 6 п.

З нагоди вінчання П-ва Моті Богдана Свердловича, 16. 1. 1954 року в м. Карлай, присутні гості склали на В.Ф. — 10 ф. 2 ш. (В.тому молода пара пожертвувала — 5 ф.).

На весілля в П-ва Берези, 6. 3. 1954 року в м. Ковентрі, з ініціативи п. І. Гоцуляка й С. Скалецького, гості склали на В.Ф.: Береза — 2 ф., І. Гоцуляк — 1 ф. і 6 п., С. Скалецький — 10 ш., М. Пантєла — 1 ф., П. Ватраль — 10 ш., О. Костів — 10 ш., А. Костів — 10 ш., Ф. Сінкевич — 10 ш., М. Рачкевич — 10 ш., С. Кінка — 10 ш., Р. Ленс — 10 ш., Т. Цар — 10 ш., А. Телега — 10 ш., М. Христино — 10 ш., П. Сович — 10 ш., Олійник — 10 ш., І. Космірак — 10 ш., М. Непійвода — 10 ш., М. Шуфан — 10 ш., О. Максимів — 5 ш., Сандула — 5 ш., Родес — 5 ш., Димчинська — 2 ш. 6 п., П. Лісовський — 4 ш., М. Василівський — 4 ш., Г. Герелюк — 4 ш., М. Качан — 3 ш., І. Максимів — 2 ш. 6 п., П. Федів — 2 ш. 6 п., С. Джердж — 2 ш. 6 п., С. Луїжак — 2 ш. 6 п., М. Рушак — 2 ш. 6 п., В. Гінда — 2 ш. 6 п., М. Костюк — 2 ш. 6 п., М. Михайличин — 2 ш., Р. Герілюк 2 ш. 6 п.

На хрищення Олі, донечки П-ва Михайла й Наталії Рушак, в м. Ковентрі, дня 7. 1. 54 р., гості зложили на В.Ф. М. і Н. Рушак — 1 ф., по 10 ш. — М. Л., Леса Войчук, М. і М. Колодій, М. Береза, І. Лесик, 6 ш. — А. Телега, по 5 ш. — М. Шуфан, М. Непійвода, О. М.

Бельгія  
З нагоди спільного Свят-Вечора в Осередку Тамін зложили 506.- ф. фр. По 100.- ф. дали: В. Ковалишин, по 50.- і. Форостяк, М. Лазориниш, Я. Крамарчук, по 20.- М. Чміль, І. Козар, В. Буграк, В. Степанчук, Е. Куропас, М. Лопатчак, Б. Хома, Д. Бокун, З. Кидик, по 10.- О. Гелетчак, Г. Солук, Д. Бриглевич, М. Піроженко, М. Родинський, А. Гнатів, по 5.- Й. Марців, М. Заургора, 6.- Н. Вітковська.

Осередок Вам: В. Бордун — 50.- ф. фр. Осередок Вандері: Коляда на «В.Ф.» зложили: по 100 фр. М. Гурський, М. Компрічовський, В. Федина, І. Шкільний, по 50.- В. Сухар, І. Заданський, Г. Богущ, С. Корвінський, І. Битківський, Т. Мечник, 60.- В. Матвів, 20.- Т. Мартинишин. Разом: 780.-

З нагоди ім'янин Василів Сухаря і Федина в Осередку Вандері на «В.Ф.» зложили по 100.- ф. фр.: В. Сухар, М. Компрічовський, М. Гурський, по 50.- В. Федина, І. Шкільний. Разом: 400.- ф. фр.

З нагоди ім'янин Василя Захорченко в Осередку Вам на «В.Ф.» зло-

жили: по 100.- ф. фр.: О. Ганяк, В. Захорченко, В. Псюк, по 50.- М. Винарчук, І. Ганік, Ю. Войда, М. Дорош. Разом: 500.- ф. фр.

Збірка на Свят-Вечорі, заходом УДК і Ос. СУМ-у, Вам: 1006.- ф. фр. Осередок Курсель-Італі: Коляда на «В.Ф.» 900.- ф. фр.

Всім жертвodawцям складає щирю подяку

#### Фінансова Референтура ЗЧ ОУН

НА БУДОВУ ДОМУ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО РУХУ В МЮНХЕНІ

З нагоди ім'янин малої Марії Хоми в Айзо зложили: 50.- ф. фр. З. Кулик, по 20.- В. Хома, М. Лопатчак, М. Родинський, М. Чміль, 30.- В. Буграк, по 10.- А. Хома, Д. Бриглевич. Разом: 180.- ф. фр.

#### НА СІРІТ ПО ВОЯКАХ УПА

З нагоди ім'янин у П-ва Свірських зложили по 100.- ф. фр. П. Гадада, 60.- В. Іванів, по 50.- В. Іванюк, І. Свірський, Т. Лесик, С. Максимів, В. Прокопчук, 40.- М. Колоколюк, по 20.- М. Свірська, М. Дрозд, В. Прокопчук. Разом: 510.- ф. фр.

Всім жертвodawцям щирю дякуємо.

#### Фінансова Референтура ЗЧ ОУН

### ПОДЯКА